

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 123, ЧИСЛО 14, П'ЯТНИЦЯ, 1 КВІТНЯ 2016 РОКУ

1893

Vol. 123, No. 14, FRIDAY, APRIL 1, 2016

\$2.00

ПРОВІДНА ТЕМА ДНЯ

Як розірветься кризове коло?

Петро Часто

Нині Україна переживає ту саму негарну ситуацію, яка в 2005 році знецінила Помаранчеву революцію. Тобто головна причина біди – не так в особистостях, як у системі. Зокрема – у зумовленому Конституцією двовладді, коли за більший вплив в країні мусять – хочуть цього чи ні – змагатися її президент і прем'єр. У справді реформованій Україні мав би залишитися хтось один: або президент, у статусі очільника виконавчої влади, як це є у США, або обраний парламентом прем'єр, керівник уряду, як це бачимо у Німеччині чи Угорщині, де посада президента обмежена представницькими функціями.

Ця ідея для України не нова, але конституційні спроби заснувати ефективніший порядок мали позірний, косметичний характер. Переназва з президентсько-парламентської форми правління на парламентсько-президентську у суті згаданого протистояння нічого не змінила, й сьогодні Україна повернулася у 2005 рік, коли почався руйнівний для держави і суспільства конфлікт між Президентом Віктором Ющенком і Прем'єром Юлією Тимошенко.

Дискусії щодо виходу з кризи загострилися після того, як 16 лютого Верховна Рада визнала діяльність очолюваного А. Яценюком уряду незадовільною, але з досі не до кінця з'ясованих причин не проголосувала за його відставку. Сам прем'єр не виказував бажання відійти, остерігав, що йдеться про „рукотворну“ політичну кризу, і цей камінець летів, певна річ, в город президента.

До такої оцінки схилилося й чимало експертів: мовляв, П. Порошенко прагне, задля більшого впливу на владу, бачити на посаді прем'єра „свою“ людину. А що при цьому назвати конкретного кандидата він не міг, щоб не видавати свого пляну, то почалася звична для української політики „візантійщина“ – закриті від громадськості куліярні торги, так звані „договірняки“, побігли чутки, домисли.

З них вийшла зовні така собі безневинна, льоальна ініціатива зробити новий уряд „технократичним“, тобто не пов'язаним ні з жодними партіями, ні, тим більше, з олігархічними кланами, які, як це добре відомо, є реальними фінансовими інвесторами майже усіх українських партій.

Ініціатори хотіли подивитися, як відреагує суспільство. Про „неупередженість“ президента мала свідчити його пропозиція Андрієві Садовому, голові партії „Самопоміч“, очолити уряд, що насправді сприйнялося як лукавство. Як і можна було передбачити, А. Садовий відмовився, адже його фракція в парламенті налічує лише 26 депутатів.

(Закінчення на стор. 17)

Шокіна зняли перед візитом Порошенка до США

Євген Солонина
Радіо Свобода

Київ – Український парламент 29 березня 289 голосами підтримав звільнення з посади генерального прокурора Віктора Шокіна, який місяць тому подав у відставку за рекомендацією президента, але продовжував виконувати обов'язки. Частина депутатів пояснює це своє рішення провалом реформ у прокуратурі, частина – говорить про саботаж щодо кримінального переслідування оточення Віктора Януковича.

Експерти ж зазначають, що звільнення цілеспрямовано відбулося напередодні візиту президента України до США. Призначення ж нового генпрокурора, за їхніми прогнозами, швидким не буде.

В. Шокіна під час розгляду питання про його звільнення у Верховній Раді не було. Як повідо-

мив голова Ради Володимир Гройсман, В. Шокін попросив розглядати питання без нього.

Рішення майже одногласно підтримали фракції „Блоку Петра Порошенка“, „Народний фронт“, „Самопоміч“, „Батьківщина“ і Радикальна партія. Не голосували більшістю складу – „Опозиційний блок“ і „Відродження“.

В. Шокін намагався реформувати систему прокуратури, але в нього не вийшло, так пояснив рішення „БПП“ голосувати за його звільнення керівник фракції Юрій Луценко. „Всі ми винні в тому, що прокуратура не стала органом справедливості та законності в Україні. І це вимагає від усіх нас голосувати за відставку Віктора Шокіна, який намагався, але не зміг зробити цю реформу“, – зауважив Ю. Луценко з трибуни парламенту.

(Закінчення на стор. 4)

Почато введення в експлуатацію ядерної установки „Джерело нейтронів“

ХАРКІВ. – 23 березня Посол США в Україні Джефрі Паєт і Президент України Петро Порошенко відвідали Харківський фізико-технічний інститут і взяли участь у церемонії заключного етапу підготовки до пуску в повну експлуатацію ядерної дослідницької установки „Джерело нейтронів“.

Ця найсучасніша установка, на яку США виділили 73 млн. дол., дає змогу Україні здійснювати нові дослідження й продукувати промислові й медичні ізотопи на благо українського народу.

„Я хочу подякувати Президенту Порошенку за його постійну підтримку цього проєк-

ту і закликаю український уряд вжити необхідних заходів, аби ця установка почала свою важливу діяльність якомога швидше. Я також хотів би особливо привітати вчених інституту, котрі були нашими партнерами у здійсненні цього проєкту“, – сказав Посол.

Напередодні Саміту з ядерної безпеки у Вашингтоні, це ще одна важлива віха у співробітництві у галузі ядерної безпеки і непоширення зброї масового ураження. США високо цінують провідну роль, яку відіграє Україна в цих найважливіших галузях, і чекають на подальший розвиток цього успішного партнерства. (Посольство США в Україні)

Посол США в Україні Джефрі Паєт (в центрі) і Президент України Петро Порошенко під час візиту в Харківському фізико-технічному інституті (Фото: Посольство США в Україні)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Папа Франциск побажав миру в Україні

РИМ. – Під час традиційного Великоднього послання „Urbi et Orbi” Папа Франциск згадав про війну на Донбасі. „Нехай Господь підтримує зусилля з досягнення остаточного мирного врегулювання війни в Україні, надихаючи і зміцнюючи ініціативи гуманітарної допомоги, включаючи звільнення всіх захоплених осіб”, – наголосив він. Папа також згадав Сирію, Ірак, Ізраїль і Палестину, побажавши їм миру. (ZN.ua)

■ Вбили адвоката Юрія Грабовського

КИЇВ. – Зниклого Юрія Грабовського, адвоката російського військового Олександра Александрова, викрали в Одесі, вивезли на Черкащині і вбили, повідомив 25 березня Головний військовий прокурор Анатолій Матіос після затримання підозрюваних у злочині. За попередніми даними прокуратури, викрали й позбавили життя адвоката українські громадяни, якими керували російські спецслужби. Поліція почала розшукувати його в Одесі, де Ю. Грабовського бачили востаннє. Проте один з підозрюваних вказав на місце злочину – покинутий сад поблизу Жашкова на Черкащині, де й знайшли закопане тіло Ю. Грабовського з слідами вогнепальних поранень. (Радіо Свобода, УНІАН)

■ Одеса наслідує приклад Монако

ОДЕСА. – Багатий досвід Монако у розвитку туризму плянують запровадити в Одесі. Про це 25 березня повідомив прес-центр обласної адміністрації. Відбулася офіційна зустріч першого заступника голови адміністрації Володимира Жмака з керівником дирекції з туризму уряду Монако Гійомом Ровзом, який підкреслив, що Одеський регіон дуже привабливий для будівництва готелів, подорожей морського і авіаційного сполучення. В. Жмак відзначив, що минулого року Одеську область відвідала рекордна кількість туристів, однак однією із проблем стала недостатня кількість місць для їх розміщення. (Сергій Горицький)

■ Москва заявляє, що непричетна

МОСКВА. – 27 березня у Міністерстві закордонних справ Росії заявили, що Росія не є суб'єктом Мінських домовленостей, а тому не розуміє претензій щодо справи українки Надії Савченко. Вони стосуються двох сторін, які конфліктують. „Ми повинні впливати на сторони конфлікту рівно так само, як Франція чи Німеччина мають впливати на Київ. Все, більше ми нічого не повинні”, – додала речник міністерства Марія Захарова. Комплекс заходів щодо виконання Мінських угод (Друга мінська угода) підписали від Росії Посол Михайло Зурбов, від України Леонід Кучма, від угруповань „ДНР” і „ЛНР” Олександр Захарченко та Ігор Плотницький – обидва без зазначення посади. (Радіо Свобода)

■ Тривожить здоров'я Надії Савченко

КИЇВ. – Стан Надії Савченко, яка засуджена в Росії до 22 років ув'язнення, різко погіршився. Їй терміново потрібні лікарі. Про це повідомила 25 березня в етері телеканалу „112 Україна” її сестра Віра Савченко. У слідчому ізоляторі, де перебуває засуджена, немає ні лікарів, ні медичного кабінету. У разі чогось їй потрібно етапувати у Ростовську лікарню. Адвокат Ілля Новіков повідомив, що стан здоров'я Н. Савченко різко погіршився. („Укрінформ”)

■ Оприлюднили список зрадників

КИЇВ. – Служба безпеки України (СБУ) оприлюднила поіменний список колишніх співробітників, які зрадили присязі та перейшли на бік ворога. Список з 1,391 прізвищем розміщено 26 березня на інтернет-сторінці СБУ з повідомленням „Пам'ятаємо про зрадників”. Зокрема, до списку увійшли 135 осіб з 3-го управління (з розміщенням у Сімферополі), вісім осіб з Управління внутрішньої безпеки СБУ, 817 осіб – з Головного управління СБУ в Криму, 383 – з Управління СБУ у Севастополі. („Українська правда”)

ГЕОПОЛІТИКА

Доктрина Барака Обами і Україна

Стівен Пайфер,
Джон Гербст

У своєму інтерв'ю Джефрі Голдбергові з видання „Atlantic” Президент Барак Обама розповів про ключові елементи свого підходу до зовнішньої політики. У його підході є багато такого, з чим можна погодитися. „Не робіть дурниць” – це аксіома зовнішньої політики або, якщо вже на те пішло, будь-якої політики – так само, як прийняття обдуманих і зважених стратегічних рішень, що стосуються залучення американських збройних сил.

Коли мова зайшла про дворічний конфлікт між Україною і Росією, Президент США зазначив, що Україна входить в список ключових інтересів Росії, а не США. Що, оскільки Україна не входить в НАТО, з військової позиції вона завжди буде вразливою перед Росією, тому „нам потрібно гранично чітко пояснювати, в чому полягають наші ключові інтереси, і за що ми готові воювати”.

З цими аргументами важко сперечатися. Однак, Президент Б. Обама не до кінця відвертий. Насправді США могли зробити більше, щоб допомогти Києву в його протистоянні агресії Росії, не втягуючись при цьому у війну з нею.

Чому Україна настільки важлива?

У Вашингтона є кілька вагомих причин підтримувати Україну. Кремль веде ревізійніську політику, спрямовану на підірив того порядку, який встановився в Європі після закінчення холодної війни. Володимир Путін заявляє, що у нього є право і обов'язок втручатися у справи інших держав, щоб захистити етнічних росіян і

російськомовні меншини, незалежно від їх громадянства. Він використав цей аргумент як привід для вторгнення в Грузію в 2008 році і в Україну в 2014 році. 25 відс. населення двох членів НАТО – Естонії та Латвії – це етнічні росіяни. Серед недавніх російських провокацій на території Прибалтики можна назвати викрадення офіцера естонської контррозвідки, що відбулося в останній день саміту НАТО.

Якщо змусити В. Путіна заплатити високу ціну за його агресію в Україні, це зменшить ймовірність того, що він піде на подібні провокації в Прибалтиці в майбутньому. Такі провокації можуть призвести до прорахунків і початку війни, якої Президент Б. Обама хоче уникнути.

Більше того, в 1994 році проповідники США, Великобританії і Росії підписали Будапештський меморандум, в якому вони пообіцяли поважати суверенітет, незалежність і територіальну цілісність України і не застосовувати силу до цієї держави. Цей меморандум став ключовим фактором для прийняття Києвом рішення про відмову від 2,000 стратегічних ядерних боєголовок, а також стратегічних ракет і бомбардувальників. Це стало величезною перемогою зовнішньої політики США і політики нерозповсюдження ядерної зброї загалом. Рішення Москви порушити цю угоду – це серйозний негативний фактор, який може перешкодити іншим країнам відмовитися від зброї масового знищення.

Адміністрація Б. Обами рідко згадує про Будапештський меморандум, однак, саме він відповідає на запитання, „чому Україна настільки

(Закінчення на стор. 13)

Куди котиться світ?

Едвард Лукас

У США всі шанси стати кандидатом від республіканців має Дональд Трамп. Отже, наступним президентом Америки може бути людина, що схвалює диктатуру, брехню й тортури (кандидатура Гиларі Клінтон видавалася б винятково слабкою, якби не вкрай екзотичні суперники).

Очевидно, що по всьому політичному спектру Сполучених Штатів піднімається потужна хвиля ізоляціонізму. В очах сердитих і розчарованих виборців, які голосують за нетипових кандидатів з лівого й правого політичних крил, міжнародні альянси змішуються з пожадливими банкірами з Вол-стріт, фінансовими махінаціями, дискредитованими провідними засобів масової інформації та загалом відразу до політичних середовищ.

Я розумію причини їхнього обурення. Однак, ми, європейці, досі маємо велику потребу в Америці як у торговельному партнері й гарантії безпеки. Нині, уперше з часів президентства Джими Картера, слабкою ланкою трансатлантичних взаємин є Сполучені Штати, а не Європа.

Настрої в Європі теж тривожні. Головні політики, здається, не мають переконливих відповідей на міграційну кризу, як і на проблеми ослаблених економік країн Євросоюзу. По всьому ЕС непогано рейтингі в антисистемних партій, як-от „Альтернативи для Німеччини”, слов'янських неонацистів, що пройшли до парламенту вперше, або французького „Національного фронту”.

Однак, небезпеку становлять не лише вибори. Володимир Путін, що вміє помічати будь-яку слабину Заходу, залюбки скористається нашим хаосом. Він здатний спровокувати кризу безпеки багато де: в Арктиці, країнах Балтії, на Балканах, у Білорусі, Чорноморському регіоні, в Україні, на Кавказі, у Центральній Азії або деінде.

Особливо мене непокоїть Туреччина — наш найнепоступливіший союзник. Що буде, як Росія підштовхне тонкошкірого й гарячкового Реджепа Таїпа Ердогана звернутися до Статті 5 Північноатлантичного договору про колективну оборону, й Північноатлантична рада вирішить нічого не робити, пояснюючи це нероз-

судливостю Туреччини? У такому разі під великим знаком питання виявиться безпека всіх інших гравців, що залежать від натовських механізмів стримування. Це стосується і прифронтових держав Північно-Східної Європи.

Тож зараз саме час розробляти запасні плани на випадок різних сценаріїв. Як нам керувати європейською безпекою в постнатовську або постамериканську епоху? Як керувати Європою, якщо систему ухвалення рішень ЕС буде паралізовано чи зруйновано? Це надзвичайно важливі питання. Для Великобританії зокрема: країна такого масштабу і з таким досвідом могла б дати на них відповіді.

Однак, Великобританія – поза грою. Вона зациклилася на референдумі про вихід з Європейського Союзу – азартній грі, на яку Дейвід Кемерон поставив майбутнє своєї країни. Якщо Британія проголосує за вихід з ЕС, це зашкодить їй. Однак, наші союзники постраждають набагато більше. А тоді, своєю чергою, і ми самі. Епоха багатосторонньої співпраці, що ґрунтувалася на правилах, з її альянсами та інституціями, була надзвичайно сприятливою для британців та інших законослухняних прихильників ЕС, зокрема менших і бідніших країн. Євроскептики вірять, що Великобританії слід звільнитися від зашкарублого ЕС, який не підлягає реформуванню. Насправді ж ми зносимо будинок, у якому мешкали разом з друзями протягом кількох десятиліть, і саме в той момент, коли світ зовні хаотичний і небезпечний як ніколи.

Сподіваюся на впевнену перемогу табору тих, хто підтримує варіант „залишитися в ЕС”. Мені хотілося б, щоб Великобританія, нарешті зцілившись від постімперіалістичних ізоляційних неврозів, посіла законне місце в серці європейської дипломатії та політики. Але споглядати нинішнє марнування дорогоцінного часу та енергії вкрай болісно. До референдуму ще сотня днів, і вони будуть вкрай непростими для нас.

„Український тиждень”, 11 березня

Едвард Лукас – британський журналіст, публіцист, кореспондент газети „The Economist” в країнах Центральної та Східної Європи.

Американські експерти відвідали Київ

Михайло Штекель,
Радіо Свобода

КИЇВ. – 26 березня американські дипломати і експерти провели панельну дискусію щодо відносин України і США та відповіли на запитання активістів і студентів. В Американському домі в Києві говорили про Будапештський меморандум, політичну та економічну підтримку України, а також важливість президентських виборів у США.

В дискусії взяли участь экс-дипломат і науковий працівник Белферського центру науки і міжнародних відносин ім. Джона Кеннеді Гарвардського університету Павлина Добрянська, п'ятий Посол США в Україні Джон Гербст і старший науковий співробітник Атлантичної ради США Адріян Каратницький. Вони також відповіли на запитання активістів.

Серед заявлених тем дискусії були такі: що змінилося за останні роки в українсько-американських відносинах, які сфери відносин є пріоритетними на даний момент, наскільки достатнім є американський уряд щодо українського питання і як дії влади та громадян впливають на відносини між країнами.

„Це важливий тиждень для українсько-американських відносин. У середу Президент Петро Порошенко приїде в США, щоб взяти участь у саміті Президента Барака Обами з питань ядерної безпеки. Для Президента Петра Порошенка це також буде можливість поспілкуватись з американськими провідниками і обговорити нашу спільну роботу – боротьбу на двох фронтах. На зовнішньому фронті Україна дає відсіч російській агресії, а на внутрішньому – проводить

(Закінчення на стор. 18)

ТОЧКА ЗОРУ

Про обіцянку „повернути“ Донбас до кінця року

Петро Олещук

Остання заява Петра Порошенка, в якій він урочисто пообіцяв повернути під українську юрисдикцію окуповані території Донбасу мирним шляхом до кінця 2016 року викликала резонанс в суспільстві. Все це дещо дисонує з останніми словами учасників переговорної групи в Мінську, які неодноразово констатували фактичний зрив „мирного процесу“. Крім того, саме зараз відбувається чергове загострення бойової ситуації на фронті, тому будь-які „мирні“ прогнози в цій ситуації виглядають надто оптимістичними. Звичайно, можна згадати, що це далеко не перша нездійсненна обіцянка Президента П. Порошенка. Все-таки давати їх – улюблене заняття українського керівника. Втім, напевно чи зараз глава держави згадував би таке важливе питання заради красного слівця. Мабуть, причини тут глибші і серйозніші.

Коли говорять про повернення Донбасу під юрисдикцію України, то відразу ж виникає логічне питання: що саме мають на увазі під „поверненням“ в цій конкретній ситуації?

В принципі, сама російська сторона ніколи не виключала подібного сценарію, більше того – наполягала на ньому. Ось тільки при сплаті відповідної ціни, що передбачає зміни до Конституції, проведення виборів з легітимацією „ нової влади“ в окупованих районах, формування там особливої вертикалі влади, яка буде поза сферою управління Києва.

Фактично те саме, що і зараз, але за рахунок українського бюджету (і можливо, без постійних бойових зіткнень). Наскільки це можна назвати „відновленням суверенітету“ – окреме питання. Все-таки суверенітет – це верховенство державної влади, а не просто український прапор над адміністративними будівлями.

Важливо підкреслити, що Президент П. Порошенко говорив саме про „мирний сценарій“. А мир – це не „перемога“, а примирення. Тобто реалізувати його можна тільки на підставі згоди Кремля. Таким чином, будь-який „мирний сценарій“ муситиме (принаймні, частково) включати в себе і вимоги Володимира Путіна, інакше плян просто провалиться.

У цьому контексті не можна не згадати активність німецької дипломатії на чолі з міністром Франком-Вальтером Штайнмаєром, який нещодавно висловлював стурбованість долею „мінського процесу“, оскільки жодна зі сторін конфлікту не бажає йти на компроміси. Очевидно, що більшість переговорів, які зараз проводяться, залишається поза увагою громадськості. Але те, що вони напружені і непрості, очевидно, не перебільшення.

Ймовірно, що через Ф.-В. Штайнмаєра євробюрократія посилає пряму вказівку українській стороні: як хочете, але ви повинні „помиритися“ до кінця року або ж ми залишимо вас сам-на-сам з проблемою. Українська влада змушена прислухатися до цієї позиції, оскільки альтернативи у неї в будь-якому випадку просто немає.

Схоже, ключову роль у врегулюванні відводять тим самим горезвісним „виборам“, про які

не втомлюються говорити представники Німеччини і Франції, та які швидше розглядають як якийсь ритуалізований акт „вирішення конфлікту“, а також інструмент заміни одіозних бойовиків, що стоять на чолі терористичних банд, на „твердих господарників“, які виступатимуть від імени місцевих громад. Надалі саме з ними і можна буде підписувати документи і запускати через них „фонди на відновлення“.

У цьому контексті заяви П. Порошенка виглядають спробою вести гру на випередження в українському медійному просторі. Зрозуміло, що будь-які „ініціативи примирення“ з Росією, що включатимуть в себе „особливі порядки самоврядування“, амнестію для бойовиків або інші аналогічні „принади“, можуть викликати вибух в українському суспільстві. Тому потрібно поспішити правильно розставити потрібні акценти, вказуючи не так на подібні норми, а на перспективи відновлення суверенітету і припинення війни.

Правда, необхідно врахувати кілька простих обставин. Мирне вирішення ґрунтуватиметься на домовленості з В. Путіним, що, як показує практика, вартує небагато. Мирне вирішення потребує прийняття хоча б частини російських вимог. Тобто, якщо і не повністю на умовах В. Путіна, то точно не на умовах України.

Єдиний реалістичний сценарій „мирного“ возз'єднання з Донбасом за рік – це прописаний ще на самому початку конфлікту в російському Міністерстві закордонних справ „боснійський сценарій“. Тобто перетворення України на певний аналог нинішньої Боснії і Герцеговини, що формально єдина, але реально складається з двох частин, дуже слабо пов'язаних між собою.

В ролі „бонусу“ за такі неоднозначні рішення можуть запропонувати подальшу фінансову підтримку Заходу і більш-менш стабільне припинення вогню. Однак, ми всі повинні розуміти, що ця плата може бути недостатньою, якщо під сумнів поставлять самі основи української державності.

Президент це розуміє, тому хоче перехопити ініціативу в цьому складному процесі, щоб встигнути нав'язати власну версію подій, згідно з якою „м'яка капітуляція“ перетворюється на „скромну перемогу“. До речі, один раз це вдалося, коли так звані мінські угоди були названі „дипломатичною перемогою“. Відповідно, таку ж настанову дають і зараз: мовляв, „повернення Донбасу“ – це перемога. Нехай скромна і не беззастережна, але перемога.

Ймовірно, що саме в цьому контексті в подальшому буде розвиватися думка президента в інформаційному просторі. Українське суспільство потрібно ґрунтовно підготувати до „перемоги“, щоб воно сприйняло її саме як „перемогу“. У нашій ситуації це надскладне завдання.

Львівський культурологічний журнал „І“

Петро Олещук – український політичний експерт, Київ.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Діє проєкт „Незабутня Квітка“

КИЇВ. – В Україні почався українсько-американський благодійний проєкт „Незабутня Квітка“ для збору коштів на потреби онкохворих та закупівлі пересувного мамографа для обстеження жінок на захворювання молочної залози через тенденцію до збільшення випадків цієї хвороби у жінок в Україні та світі. Про це 23 березня заявив головний онколог Києва Дмитро Осинський. У Києві зареєстровано понад 13 тис. жінок, які хворіють на цю хворобу. Київ та Київська область загалом забезпечені 10-20 стаціонарними мамографами. Критична ситуація з відсутністю такої апаратури у маленьких містах та селах України. Засновник благодійного проєкту „Незабутня Квітка“ Алекс Гутмахер поінформував, що вартість такого мамографа близько 160-180 тис. дол. Організація „Незабутня Квітка“ після благодійного концерту 17 жовтня 2015 року у Вінниці вже придбала пересувний мамограф для жінок Вінниччини. („Укрінформ“)

■ „Кримська світлиця“ не виходить

СИМФЕРОПІЛЬ. – Єдина в Криму україномовна всеукраїнська суспільно-політична літературна газета „Кримська світлиця“ припинила випуск на півострові. Останній випуск вийшов 25 березня. 14 березня 2016 року переведено редакцію з Симферополя до Києва. „Кримська світлиця“ змушена була вести боротьбу на двох фронтах, кримському і київському, домагаючись від влади уваги і державницького ставлення до гуманітарних проблем українства в Криму. („Крим. Реалії“)

■ Німці будуватимуть заводи

КИЇВ. – Німецькі постачальники деталей для автомобільної промисловості заявили про наміри побудувати нові заводи у західній Україні упродовж найближчих років. Про це 26 березня йдеться у заяві делегації німецької економіки в Україні, яка уточнила, що на сьогодні на виробничих майданчиках у західному регіоні України вже працюють близько 25 тис. осіб. Експорт з Німеччини до України у січні поточного року вперше за 32 місяці показав зростання – на 11.8 відс. Український експорт до Німеччини у січні зріс на 7.7 відс. За німецькими інвестиціями в Україну вона посідає третє місце після Кіпру та Нідерландів. („Німецька хвиля“)

■ Росія фінансує пропаганду

КИЇВ. – Адміністрація Президента Росії прийняла рішення виділити 25 млн. рублів так званому „ДНР“ на придбання телекомунікаційного обладнання для Донецького обласного радіотелевізійного передавального центру, а також станцій ретрансляторів Тореза і Горлівки. Про це повідомили 26 березня в Головному управлінні розвідки Міністерства оборони України. Фонди спрямовані на знищення української інфраструктури зв'язку та домінування російської пропаганди в інформаційному просторі територій сходу України. 24 березня було прийнято рішення про цілеспрямоване виведення з ладу базових станцій українських операторів стільникового зв'язку, розташованих на тимчасово окупованих територіях Донбасу і поблизу лінії розмежування, заявили в розвідці. (УНІАН)

■ Мамай і петриківської розпис

КИЇВ. – На території Софії Київської 26 березня відбувся показ включеного до списку ЮНЕСКО народного мистецтва – петриківського розпису. Гостей зустрічали чужинці в українському народному вбранні під етнічні мотиви. Участь в імпровізованому показі мод взяли представники Португалії, Бельгії, Молдови, Грузії, В'єтнаму, Індонезії, Буркіна Фасо, Індії, Японії, України, Канади. На виставці були картини на полотні, малярки на папері, розписані в петриківському стилі рушники, хустки, дерев'яні тарелі, скрині та скло. З усіх представлених робіт вирізняється металевий Мамай. Його авторка Галина Назаренко склала його з 7,000 коробок для набоїв, привезених з зони боїв. (Бі-Бі-Сі)

АМЕРИКА І СВІТ

■ Військовий суд засудив за коментарі

ВАШІНГТОН. — Найвищий апеляційний військовий суд США підтримав рішення військового трибуналу проти колишнього вояка за його коментарі щодо Президента Барака Обами. Ерик Реперт з Мізурі служив у війську в Гаваї 2012 року і висловив расистські почуття щодо президента в ніч, коли його перевибрано. Апеляційний суд США для Збройних Сил 18 березня вирішив голосами 3:2, що правила для військовослужбовців відрізняються від федерального закону у світлі Першої поправки до Конституції, яка гарантує свободу слова. (www.military.com)

■ Китай натискає на критиків президента

ПЕКИН. — Комуністичний уряд Китаю натискає на критиків Президента Хі Цінпінга. 25 березня Вен Юнчао, оборонець людських прав, котрий проживає в Нью-Йорку, сказав, що поліція затримала трьох членів його родини в Китаї після появи відкритого листа на маловідомій веб-сторінці новин, яка є контрольована державою. В. Юнчао заперечує свою причетність до цього листа. Лист, який підписали „вірні члени Комуністичної партії”, закликав президента зретиґнувати за його зростаючий автократизм, який спричинив „безпрецедентні проблеми у всіх політичних, економічних, ідеологічних та культурних сферах”. („Файненшл Таймс”)

■ Знайдено уламки зниклого літака

СІДНЕЙ. — Австралійські офіційні чинники заявили 23 березня, що два уламки, які знайдено на узбережжі Мозамбіку в східному районі Африки – це, дуже ймовірно, з малязійського літака Боїнг 777, який пропав два роки тому. Один уламок, металеву частину довжиною в один метр, знайшов на початку березня на березі Індійського океану американський юрист і шукач пригод. Натомість південноафриканський підліток знайшов інший уламок на пляжі під час вакацій у грудні 2015 року. У заяві міністра транспорту Австралії Дарена Честера сказано, що результати аналізу уламків „майже напевно” вказують на те, що вони з літака лету 370, який пропав без сліду з 239 пасажирами і членами екіпажу під час лету з Куала-Лумпура до Пекіна 8 березня 2014 року. Представники авіотранспорту вважають, що літак упав у води Індійського океану десь неподалік узбережжя Мозамбіку. („Голос Америки”)

■ Фідель Кастро критикує Барака Обаму

ГАВАНА. — Колишній диктатор Куби Фідель Кастро скритикував Президента Барака Обаму за те, що він „солодко говорив” до кубинського народу під час своєї триденної візити, але проіґнорував досягнення комуністичної влади. Думки 89-літнього Ф. Кастро, який керував державою 47 літ аж поки не передав владу своєму братові в 2006 році, були опубліковані 28 березня у всіх засобах масової інформації, які є під контролею держави. У відповідь, представник Білого Дому Джаш Ирнест заявив, що „Президент Обама неодноразово підкреслив в приватних зустрічах з Президентом Кастро і також публічно у промові до кубинського народу, що зобов'язання США людським правам є солідне як скеля і це не зміниться”. Б. Обама не зустрічався з Ф. Кастро під час своєї візити і не згадував його публічно. („Ройтерс”)

■ Розбився російський військовий літак

ЧЕРНІГІВКА, Росія. — 30 березня російський військовий літак Су-25 впав в селі Чернігівка у Приморському краї Російської Федерації. Пілотові вдалося врятуватися. За попередньою інформацією, аварія сталася через відмову моторів. Водночас в Міністерстві оборони Росії відзначили, що на землі жертв не було, навчальний лет виконувався без боекомплектів. На місце події виїхали медики і рятувальники. Очевидці повідомляли про вибухи і про стовп чорного диму в районі падіння. При падінні штурмовик зачепив господарські споруди, які загорілися. (Bi-Bi-Ci)

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Юридичний розбій

Левко Хмельковський

Після закінчення суду над Надією Савченко в Ростовській області Росії триває суд над селянином Сергієм Ливиним. Його утримують у тому ж слідчому ізоляторі Новочеркаська, що й Н. Савченко. Спершу його намагалися представити „українським карателем”, який скоїв масові вбивства мирного населення (вбив 39 осіб), але слідство не представило жодних доказів цього злочину, тому звинувачення змінили на розбійний напад, скоєний на території України. Було також доведено, що до попередніх доказів про вбивства С. Литвинова слідчі змусили фізичними тортурами.

24 березня у незалежному російському інтернет-виданні „Грані.ру” про цей суд у статті „Юридичний розбій” розповів адвокат С. Литвинова Віктор Паршуткин. Щойно на суді свідчив єдиний потерпілий Олександр Лисенко, у якого підсудний ніби викрав два авта. Його добре підготували з пропагандистської точки зору, він робив політичні заяви про „звірства українців на Донбасі”.

Сам він супроводжував російські „гуманітарні вантажі” до Луганська. Хату мав у селі Мамлотському. Але не відвідував її, тому що не міг перейти російський кордон без паспорту. Прикордонна служба Росії відмовила у наданні інформації щодо цього. На українському кордоні, сказав О. Лисенко, у нього паспорт не вимагали. Це була відверта брехня.

Сусіди О. Лисенка востаннє бачили його вдома в грудні 2013 року. Відтоді його хата стоїть зачиненою. На ніби викрадені у нього авт О. Лисен-

ко не мав технічних паспортів, тому що в Україні їх, мовляв, не видають. На авто „Опель” він подав документ про реєстрацію від 1996 року, але за даними української автоінспекції це авто належало до 1997 року іншій особі, а того року було зняте з реєстрації без поновлення. Номери в реєстраційному документі належали іншій автівці – „Жигулі”.

На друге авто „УАЗ-452” О. Лисенко представив свідоцтво про реєстрацію на ім'я Альберта Акопяна. Адвокат запитав, чи має О. Лисенко якийсь документ на своє прізвище і він показав страхову полісу з його прізвищем і даними про український паспорт, хоча він є громадянином Росії і ніколи такого паспорта не отримував. Отже, підсудний не переходив кордону Росії, не було й викрадених авт. Усе це вигадало слідство.

Українські владні органи надали ряд документів у цій справі і суд їх прийняв до розгляду, чого не було на суді в справі Н. Савченко. Адвокат пояснив, що російське законодавство дозволяє адвокату збирати докази лише на теренах Росії. Але він налагодив контакт з керівником консульського департаменту України Генадієм Брескаленком і усі запити став посилати до нього в Москву як до офіційного представника України. А уже консульство зверталося до українських структур і матеріали дипломатичними каналами йшли до Москви, а потім до адвоката. Суд був змушений узяти їх до уваги.

Адвокат не має надії на виправдання, тому вже готує оскарження вироку в Європейському суді. Він каже: „Це усе провокаційні справи, ініційовані „яструбами” в Росії і Україні, яким потрібна війна, які прагнуть посварити близькі народи”.

КУК рішує засуджує „вирок” в судилищі над Савченко

ОТАВА. – 22 березня Конгрес Українців Канади (КУК) рішує засудити „вирок” в судилищі над Надією Савченко.

У заяві КУК сказано: „Російський суд визнав Н. Савченко „винною” у смерті двох журналістів в східній Україні й засудив її до 22 років ув'язнення. Ці звинувачення не мають жодних підстав, а оборонцям було відмовлено представити незаперечні докази її невинності. Російський суд, де проходила справа, не має юрисдикції її судити. Суд та вирок в справі Савченко є повністю політично мотивовані.

Н. Савченко виявляє надзвичайну хоробрість та впевненість протягом майже двох років її незаконного ув'язнення. Канада, США, Європейський Союз та ряд міжнародних організацій

засуджують її незаконне ув'язнення Росією та вимагають негайного звільнення Н. Савченко.

Понад 20 громадян України незаконно ув'язнені в Росії – в тому числі Олег Сенцов, Олександр Кольченко, Станіслав Кліх, Микола Карпюк та Ахтем Чийгоз. КУК закликає Канаду та союзників посилити міжнародний тиск на Росію, щоб запевнити негайне звільнення та повернення в Україну всіх незаконно ув'язнених громадян України. КУК закликає уряд Канади невідкладно прийняти „закон Магнітського” для впровадження санкцій проти порушувачів прав людини в Росії, в тому числі російських посадовців, які продовжують незаконно ув'язнювати громадян України”.

КУК

Шокіна зняли...

(Закінчення зі стор. 1)

Провідники фракцій, груп та окремі депутати, які від початку були проти призначення В. Шокіна, не забули нагадати про це в день голосування за його відставку. Так, голова Радикальної партії Олег Ляшко обурився, що донедавна в парламенті не набиралося голосів за відставку генпрокурора.

„Я на вас дивлюся і думаю: ви ж за Віктора Шокіна голосували, коли Радикальна партія та фракція „Самопоміч” голосували проти”, – заявив О. Ляшко з трибуни парламенту.

Напередодні та власне в день голосування за його відставку В. Шокін встиг ухвалити кілька неоднозначних рішень. Ідеться про звільнення заступника генпрокурора Давіда Сакварелідзе і його команди, про арешт, який рішенням В. Шокіна наклали на квартиру його іншого недавнього заступника Віталія Каська, та про кримінальні провадження щодо громадської організації „Центр протидії корупції”.

Зі свого боку, керівник Центру Віталій Шабунін та депутат від „БПП” Мустафа Найєм сильно критикували роботу ГПУ, і звинувачували особисто В. Шокіна в неефективній роботі та у відмові у переслідуванні низки представників попередньої влади.

В. Шокін блокував реформи прокуратури, а перед звільненням зачистив відомство від людей, незручних для Банкової, стверджує керівник фракції „Самопоміч” Олег Березюк.

„Ми ухвалили якісний закон про Генеральну прокуратуру. Але всі підзаконні акти є абсолютною протилежністю духу і букві цього закону. Тому старі прокурори повернулися і зацментувалися. Більшість звільнених останнім часом – ті, хто боролися з цією системою. Тобто, Шокін „завершив гештальт”. І наступна людина після нього прийде на посаду і користуватиметься цим”, – прогнозує О. Березюк.

Звільнення В. Шокіна на Банковій „підгадали” точно до візиту президента Петра Порошенка до США. Так пояснює логіку останніх подій довкола посади генпрокурора політтехнолог Тарас Березовець.

„Відставка генерального прокурора Віктора Шокіна відбулася за день до візиту Порошенка до Сполучених Штатів, – констатує політтехнолог. – Отже, з відставкою тягнули навмисне, щоб вона була такою собі вишенькою на торті для американських партнерів. Щоб ставлення до українського глави держави було позитивним, і щоб тема генерального прокурора не звучала під час зустрічей Порошенка з віце-президентом США Джозефом Байденом та іншими посадовцями Сполучених Штатів”.

Нині в ГПУ заявляють, що виконувати обов'язки генерального прокурора вже розпочав його перший заступник Юрій Севрук.

Copyright © 2016 RFE/RL, Inc. Передруковується з дозволу Радіо Вільня Європа / Радіо Свобода. Читайте повну версію статті тут: <http://www.radiosvoboda.org/content/article/27642609.html>.

АМЕРИКА – УКРАЇНА

Кондоліза Райс: „Україна робить одну революцію за іншою. Може, вже час управляти державою?“

Нещодавно у Києві перебувала з лекцією, на запрошення Фонду Віктора Пінчука, колишній Державний секретар США Кондоліза Райс, тепер – професор Стенфордського університету й один з найавторитетніших у США фахівців з питань Росії та Східної Європи. Після лекції вона дала інтерв'ю для редактора київської газети „Європейська правда“ Сергія Сидоренка. Певні, що вміщений нижче текст цієї розмови буде цікавим для наших читачів.

– Місяць тому на Мюнхенській безпековій конференції російський Прем'єр Дмитро Медведєв виголосив знамениту промову про початок холодної війни між Росією і Заходом. Ви погоджуєтесь з ним?

– Правда в тому, що в стосунках США та Росії розпочалися дуже складні часи. Але не думаю, що нам варто повертатися до термінології минулого. Так, у нас багато розбіжностей, на першому місці серед них, звичайно, Крим. Також ми з Росією не можемо дійти згоди щодо інших подій в Європі, щодо Близького Сходу. Але ж водночас є питання, в яких ми з Росією співпрацюємо. Тому я не думаю, що варто розкидатися такими ярликами, як „холодна війна“.

– Але росіяни вірять, що холодна війна вже почалася, чи не так?

– Просто дії керівництва держави, яке каже людям про холодну війну, не йдуть на користь. Але я, як людина, що жила в часи холодної війни, можу нагадати: тоді ситуація була принципово іншою. Громадяни СРСР не мали змоги виїхати за кордон, а сьогодні у мене в університеті є російські студенти. За холодної війни цього не могло бути! Так, між США та Росією є фундаментальні суперечності. Є речі, щодо яких ми ніколи не погодимося – зокрема це анексія Криму. США твердо наполягають, що ці дії Російської Федерації є порушенням міжнародного права.

Та відмінність у тому, що зараз у нас з Росією є сфери як конфлікту, так і співпраці.

Погляньте, приміром, на нашу спільну роботу у питанні кліматичних змін, або в іранському питанні. Угоди щодо Ірану вдалось досягнути саме завдяки тому, що над ним працювали і США, і РФ!

– Але чи вірите ви, що за нинішнього керівництва Росії в принципі можливо знайти рішення конфліктних питань?

– Не думаю, що ми знайдемо спільну думку в питаннях, які стосуються України. Так само не думаю, що ми матимемо спільні підходи в інших питаннях, що стосуються Європи. Але ми все ж знайшли спільний підхід до перемир'я в Сирії. Бувають питання, в яких великі сили можуть працювати разом.

– Тому ви маєте зрозуміти тривогу українців: якщо світові провідники підкреслюють важливість спільних інтересів з Росією, то одного дня – заради цих інтересів – можуть поступитися Росії. Скажімо, в українському питанні.

– Вам не варто тривожитися щодо того, що США в якийсь момент змінять свою нинішню позицію щодо України, щоб досягти кращого рівня співпраці з Росією. Я не бачу такої можливості. Вашингтон не працює таким чином. Уряд США, посол в Україні, Держсекретар, віце-президент США витрачають чимало часу, щоб допомогти Україні, щоб ваша держава просувалася вперед попри всі складнощі. Але мета цієї підтримки – допомогти вам самим нарешті почати управляти країною. Це – ключове.

Не можна постійно жити в кризі! У вас за 25 років відбулося три революції – здобуття незалежності, Помаранчева революція та Майдан 2014 року. Може, нарешті треба почати управляти державою? Ми теж хочемо бачити Україну сильною та життєздатною. Та над цим має працювати українське керівництво.

– Чи можливо ефективно управляти державою, коли проти неї триває збройна агресія з боку потужного ворога?

– Але ви водночас маєте також підтримку з боку міжнародної спільноти. Є санкції проти Росії, є НАТО, що надсилає Росії стримуючі сигнали. Світ

намагається допомогти Україні впоратися з економічними проблемами. Але Україна так само має свою частку відповідальності. Ніхто, крім вас, українців, не зможе управляти вашою державою. Тому вам треба не лише чекати допомоги міжнародної спільноти. Час будувати економіку! Час хвилюватися з приводу того, як працює ваш уряд. І час для громадян робити те, що від них залежить. Добрим прикладом для вас є Німеччина, яка була розділена протягом 45 років.

Але при цьому Західня Німеччина побудувала дуже сильну державу. І саме вона стала магнетом, який зрештою об'єднав усю Німеччину.

Нікому не подобається те, що відбувається з Україною, ніхто і ніколи не підтримує цього. Ваша держава не мала бути розчленована, анексії Криму не мало статися. Не мало бути створено стільки проблем, скільки ми зараз бачимо в східній Україні.

Та попри те, що сталося, українці мають розбудовувати свою економіку, а уряд – управляти країною.

– Але об'єднання Німеччини стало можливим лише коли СРСР став слабким і підійшов до точки розпаду...

– Ні-ні, суть не в цьому. Задовго до 1989 року, протягом десятиліть, Західня Німеччина будувала потужну економіку. Вони мудро керували державою.

В той момент, коли зовнішні обставини дозволили об'єднання країни, вони використали цю можливість. Але ж вони не сиділи склавши руки і не використовували складнощі як виправдання того, що Німеччина лишається розділеною. І моя думка полягає в тому, що події у вашій державі – анексія Криму та те, що сталося на сході України, – є неприйнятними для міжнародної спільноти. І світ доводить, що для нього це неприйнятно.

Але водночас ви маєте докласти всіх зусиль, щоб зробити вашу державу сильнішою. І чим успішнішою буде Україна – тим простіше вам буде стримувати зовнішню агресію.

– Раніше ви заявляли, що Путіна не вдасться зупинити доти, доки США не наважаться на більш рішучу протидію Росії. Що саме варто зробити Штатам?

– Дещо вже зроблено. Санкції разом з низькими цінами на нафту вже мають вплив на російську економіку.

– Але ж низькі ціни на нафту – не заслуга США.

– Але санкції – точно наша заслуга, ми мали провідні позиції у їх запровадженні. І важливо, що санкції діяли одночасно зі зниженням ціни на нафту. Рішення посилити військову присутність в інших країнах НАТО, в Польщі, в балтійських країнах – також дуже потрібний крок.

Не є таємницею, що я також є прихильницею рішення про військову допомогу Україні. Ми маємо допомогти вам захистити себе. В цьому пункті моя пропозиція не має підтримки американського уряду, хоча там також є люди, які вірять, що ми можемо активніше допомагати Україні захистити себе. Але ця допомога також залежить від того, наскільки ефективним є ваш уряд. Чим мудріше працює уряд, чим активніше проводяться економічні реформи, чим помітнішою є боротьба з корупцією – тим більше відкривається можливість для України отримати допомогу Заходу.

– Від західніх лідерів ми постійно чуємо, що військове вирішення конфлікту на сході неможливе. В Україні не всі з цим погоджуються – є також думка, що військово-дипломатичний шлях був би кращим. Якою є ваша позиція?

(Закінчення на стор. 7)

АМЕРИКА І СВІТ

Директори шкіл стануть перед судом

ДІТРОЙТ. — Федеральні прокурори 29 березня звинуватили 13 теперішніх та колишніх директорів дітройтських шкіл у хабарництві та підкупі. Закиди оприлюднено один місяць після того, як губернатор Рік Снайдер призначив федерального суддю для розгляду поважних фінансових проблем дітройтських шкіл, які мають 3.5 млрд. дол. боргу. Ці самі звинувачення висунено проти 74-літнього підприємця Нормена Шай, який постачав матеріали для шкіл в 2002-2015 роках на суму 2.7 млн. дол. („Ройтерс“)

Радована Караджича визнали винним

ГАГА. — Міжнародний трибунал щодо колишньої Югославії ухвалив рішення, що колишній провідник боснійських сербів Радован Караджич винен у геноциді в Сребрениці в 1995 році, а також в інших воєнних злочинах, за які йому було висунуто звинувачення. Р. Караджич засуджений до 40 років тюремного ув'язнення. Загалом його визнано винним 24 березня у 10-ох з 11 пунктів звинувачення. Геноцид у Сребрениці був один із найжахливіших і найбільших воєнних злочинів у сучасній європейській історії, скоєний під час Боснійської війни 13-22 липня 1995 року. Геноцид полягав у запланованому масовому вбивстві боснійськими сербами боснійських мусульман. Р. Караджич також визнаний винним в організації нападів на мирних жителів і у вбивствах під час облоги міста Сараєво. Водночас він був визнаний невинним у геноциді в боснійських селах. 70-літній Р. Караджич – сербський політик, колишній президент Республіки Сербської в Боснії, найстарша політична постать у справах колишньої Югославії, що розглядаються Міжнародним трибуналом. („Голос Америки“)

Футбольна збірна США здобула перемогу

КОЛЮМБУС, Огайо. — У кваліфікаційному турі змагань до Чемпіонату світу, футбольна збірна США натрапила на труднощі 25 березня, коли вона програла на виїзді до збірної Гватемалі вислідом 2:0. Однак, на змагання у відповідь, які відбулися 29 березня в Огайо, американці переконливо виграли 4:0 і тепер не повинні мати більше проблем на дорозі до Чемпіонату світу, який відбудеться в 2018 році в Росії. („Спортс Ілюстрітед“)

Вибух у Лагорі вбив 72 особи

ЛАГОР, Пакистан. — Угрупування „Джамаат-уль-Ахрар“ заявило, що організувало напад 27 березня у парку в східнопакистанському місті Лагор, внаслідок якого загинули 72 особи, серед них 29 дітей, а щонайменше 300 осіб поранені. Це угруповання входить до руху пакистанських талібів. Як сказано в заяві групи, напад був спеціально націлений на християн, які святкували Великдень. Президент Пакистану Мамнун Гусейн засудив атаку, місцева влада оголосила триденну жалобу, а в інших частинах Пакистану проведуть один день жалоби за загиблими. „Джамаат-уль-Ахрар“ відкололась від угруповання „Техрік і Талібан Пакистан“. Воно здійснило кілька інших нападів на пакистанських цивільних та силовиків за останні місяці. Вибух, який, як вважається, здійснив смертник, стався біля основних воріт парку, недалеко від дитячого майданчика. Лавреатка Нобелівської премії миру, пакистанка Малала Юсуфзай засудила вибух, написавши, що вона „спустошена безглуздим убивством невинних людей у Лагорі“. Пакистан раніше неодноразово страждав від нападів прибічників руху Талібан та пов'язаних із ним угруповань. Християни в Пакистані становлять менше ніж 2 відс. населення. Представник Генерального секретаря ООН Пан Кі Муна заявив, що глава організації закликав, щоб „винуватців цього обурливого терористичного акту негайно передати правосуддю“. Також США „найрішучішими словами“ осудили атаку в Лагорі, називаючи її „божественним актом“. Заяву в цій справі зробив представник Національної ради безпеки Нед Прайс. (Bi-Bi-Ci)

Химерні часи популізму

Ти, шановний читачу, добре зробиш, як на заголовок цієї редакційної статті зауважиш: „Якби ж то тільки химерні! Насправді популізм – такий же нестраний, як зіпсований продукт у гарній, привабливій обгортці“. І матимеш рацію. Більше того: популізм (але просимо не плутати з англійським populism, яке має дещо інше і не конче негативне значення) дуже й дуже небезпечний, бо наш людський світ з усіма його проблемами – економічними, політичними, моральними – дедалі і все швидше ускладнюється, загрожує все гострішими кризами, все масштабнішими конфліктами. Щоб уникнути найдраматичніших варіантів, знайти шляхи і способи повернення світові рівноваги і невідмінної для людського життя віри в майбутнє, належить вдаватися до найякісніших інтелектуальних і духовних ресурсів усієї землі, до тих наукових фахових прошарків, котрі вникають у найглибші, невидимі для пересічного ока, причини кризових процесів і явищ.

Тим часом то тут, то там вигулькують популісти і нахабно ошуковують довірливих людей обіцянками простих і швидких рішень найскладніших суспільних чи глобальних проблем. На превеликий жаль, не уникнула цього нещастя й Америка, де сьогодні так переможно наближається до Білого Дому Дональд Трамп, мільярдер з примітивним політичним світоглядом і вбогим багажем знань.

Проте дивує інше – як в країні, котра справедливо вважається взірцем і авангардом світової демократії, могло знайтися стільки наївних, політично незрілих громадян-виборців, готових повірити, що Д. Трамп негайно, в момент ока розв'яже всі американські проблеми і зробить, нарешті, країну всуціль щасливою. Але куди ці виборці підуть скаржитися, якщо все станеться якраз навпаки?

Якщо це вже й у США так, то що казати про Україну, де невизріла демократія ще не відрізняє об'єктивних оцінок реальної ситуації від популістської демагогії. Певна річ, популісти не виходять на публіку без жодних на це підстав. Україна нині застрягла в болоті політичної брехні і економічної розрухи, й саме на цьому темному тлі сприймаються світлим постатями політики, котрі обіцяють країні швидкий порятунок.

16 березня Київський міжнародний інститут соціології оприлюднив дані опитувань щодо парламентських і президентських симпатій українців: „майстер слова“ Юлія Тимошенко у першому колі президентських виборів, якби вони відбувалися тепер, дістала б більше голосів, ніж Петро Порошенко. Також у партійних рейтингах першою йде „Батьківщина“, а другим – „Опозиційний блок“ – ті одіозні мастаки „регіональної“ локшини на вуха виборців про „покращення вже сьогодні“.

Що ж сталося? Адже у президентських виборах 2014 року П. Порошенко здобув 54.70 відс. голосів, а Ю. Тимошенко, „успіхи“ прем'єрства якої люди тоді ще пам'ятали, – тільки 12.81 відс. голосів. Тепер, бач, усе забулося, і в цьому передусім винні не популісти, а сама влада з її бездіяльністю, бездарністю і ненаситною жадобою до персонального збагачення. Саме влада, не здійснивши з обіцяних доленосних для України соціальних проєктів нічого, дає нагоду категорії „трампів“ бити себе в груди і обіцяти золоті гори.

ІСТОРІЯ

Прислужники більшовиків і досі в пошані

Василь Овсієнко

Готуючи для „Енциклопедії сучасної України“ довідки про політв'язнів і дисидентів (уже вийшло 15 томів), я натрапив на знайоме прізвище „Шокін В. М.". Заглянув у Вікіпедію: справді, Генеральний прокурор України Віктор Шокін у 1980-1989 роках працював старшим слідчим прокуратури Московського району міста Києва. Саме В. Шокін 14 лютого 1985 року провів обшук у помешканні Івана Мулярчука на вулиці Ломоносова нібито з приводу крадіжки в одному з сусідніх студентських гуртожитків. Оперативник витягнув з шафи добірку віршів, побачив на стіні велику мапу України й сказав: „О, це націоналіст“. І. Мулярчука допитали в прокуратурі Московського району, матеріали обшуку передали в КГБ.

16 липня – знову обшук. Цього ж дня І. Мулярчук був заарештований. 28 жовтня 1985 року (уже за правління М. Горбачова) Київський міський суд під головуванням Григорія Зубця і з участю прокурора Леоніда Абраменка на три роки позбавив І. Мулярчука волі у виправно-трудових колоніях загального режиму. Звинувачення: „На ґрунті націоналістичних переконань та неправильного сприйняття радянської дійсності протягом тривалого часу виготовляв та розповсюджував документи, які містять завідомо неправдиві вигадки, що порочать радянський державний та суспільний лад“.

І. Мулярчук народився 3 березня 1937 року в селі Дорогинці Київської області. Батько його Феодосій був родом з Волині, служив у війську Української Народної Республіки. Мати – Марія Ігнатенко. Мали чотирьох дітей. Колгоспники.

І. Мулярчук ще школярем писав вірші, брав участь у художній самодіяльності. Хеміко-технологічний факультет Київського політехнічного інституту закінчив з відзнакою. Дипломну роботу написав українською мовою. Працював на Вінницькому хемічному заводі. Коли у Вінниці показали фільм про Лесю Українку російською мовою, І. Мулярчук виступив на комсомольських зборах з протестом. Політичні інформації для робітників проводив українською мовою. Цікавився історією України. 1964 року вступив до аспірантури Київського державного університету ім. Тараса Шевченка. Під керівництвом проф. Андрія Голуба підготував дисертацію з актуальної теми, яка була прийнята для дослідного випробування в Дніпродзержинську.

1984 року І. Мулярчук зібрав до купи і видрукував на друкарській машинці добірку своїх віршів. У деяких із них засуджував національний гніт, комуністичні доктрини. Ці вірші, за його словами, були йому як ліки від болісних громадянських переживань. Щось зі своїх віршів він при нагоді комусь прочитав з пам'яті. Очевидно, той „хтось“ повідомив

у КГБ.

За шість віршів, а також за два листи до газет на захист музею Марії Заньковецької і листівку „Слава герою Марченку“ (про Валерія Марченка, якому 13 березня 1984 року суддя Г. Зубець дав 15 років ув'язнення, а фактично смертну кару, бо тяжко хворий в'язень не витримав і року). У 1980-их роках голова Київського обласного суду Г. Зубець спровадив у неволю за „наклепи на радянську дійсність“ Валерія Кравченка, Генадія Кішкіна, Станіслава Хмелевського, Михайла Михалка, Кліма Семенюка. А прокурор Л. Абраменко – Сергія Набоку, Інну Чернявську-Набоку, Ларису Лохвицьку, Леоніда Мілявського, Вадима Павлова, згаданого Г. Кішкіна. 1992 року мама Валерія, Ніна Марченко, одержала документ про реабілітацію її сина за підписом цього ж таки Г. Зубця. Він послав її сина на смерть – він його й реабілітував. Г. Зубець тривалий час був головою Київського обласного суду, членом Вищої ради юстиції, а тепер він викладач правових дисциплін на юридичному факультеті в Національній академії управління. Полковник юстиції Л. Абраменко пішов на пенсію в чині старшого радника юстиції. Він – член Комісії Київської ради з питань поновлення прав реабілітованих. Видав кілька досліджень про політичні репресії. Але про свою участь у тих репресіях – ані слова. Його гарно викрили в „Історичній правді“ у 2010 році його жертви Л. Лохвицька, Л. Мілявський та І. Чернявська-Набока.

Та повернімось до справи І. Мулярчука. Злочинними виявилися рядки його віршів: „Останні ми раби в гурті з більшовиками“, „Хвала, герої, вам за славу України“, „Той зберегти себе в майбутнім зможе, хто діє з певністю, що влада нам ворожа“, „Не спалена Москва, не в клітці комуністи“ та інші. Хоча ці вірші та листи не набули розповсюдження, та вони, як виявилось, становили більшу загрозу державі, ніж утрата рідкісного (чи не єдиного в Україні!) фахівця з виділення рідкісно-земельних елементів та стронцію з апатиту.

І. Мулярчук визнав себе автором віршів і листів до газет, проте не вважав, що вони „порочать радянський державний і суспільний лад“. Категорично заперечив авторство і поширення листівки про В. Марченка в приміщенні університету. Отже, цінний учений-практик дістав три роки ув'язнення за вірші, яких ніхто не читав. Його позбавили вченого ступеня кандидата технічних наук і звання старшого наукового співробітника.

З кінця 1985 року І. Мулярчука утримували в колонії загального режиму ОП-317/16 під Полтавою. Мав лише одне побачення з матір'ю та сестрою. У зв'язку з початком „перебудови“ і заявами М. Горбачова, що в СРСР нема політв'язнів, І. Мулярчу-

(Закінчення на стор. 16)

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата:

\$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040
	Fax (973) 644-9510
	E-mail adukr@optonline.net
Передплата	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040
	E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або її видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Про календарні справи

Редакційна стаття з 22 січня „Календарні непорозуміння“ торкнулась церковної справи, яка недавно стала темою жвавого обговорення в Україні і діаспорі. Між іншим, як звітує преса, 6 січня Верховний Архієпископ Української Греко-Католицької Церкви Святослав на ватиканському Радіо „Марія“ також заявив, що треба думати про перехід на григоріанський календар, хоч пару років тому на Інтернетній конференції з Релігійно-інформаційною службою України він ще вагався щодо доцільності такого кроку в Україні.

Чи усе це було пов'язане з тим, що 12 лютого Папа готував зустріч з Патріархом Кирилом, про що знали лише довірені люди, а решта могли тільки догадуватися, що діється за лаштунками.

Редакція „Свободи“ має надію, що календарні питання розв'яжуться в „цивілізований спосіб“. Дай Боже! Проте, реально можна сподіватися, що саме така зміна календаря вб'є ще один клин у наше крихке суспільство.

Роман Воробець,
Александрія, Вірджинія

Кондоліза Райс...

(Закінчення зі стор. 5)

– Якраз у цьому я не ставлю під питання позицію американського уряду.

Я чудово розумію, наскільки складно визначити найправильніші дії в такій ситуації. До того ж, зараз я не маю всієї інформації про те, що відбувається. А вони мають. Бо мені відомо, яку велику увагу приділяють цьому питанню віце-президент Джо Байден і помічник Держсекретаря Вікторія Нуланд, а також Джон Кері. Вони витрачають години за годинами на питання, пов'язані з подіями на сході України.

Тому я можу лише повторити: світ готовий допомогти Україні, але для цього Україна має допомогти собі сама.

Я розумію, що чути цей сигнал не дуже приємно. Але саме це – правильний сигнал.

– Чи очікуєте ви, що Україна стане членом НАТО в осягній перспективі – за десятиріччя чи хоча б за два?

– Я завжди, ще відтоді, як була Держсекретарем, підтримувала думку про те, що двері НАТО мають бути відкриті для європейських демократій, в тому числі для України. Але давайте не забувати, що має бути першим. Спочатку ви повинні провести реформи та досягти стандартів. В цьому разі НАТО має бути відкритим для приєднання України, як європейської демократії.

– Росія наполягає, що свого часу СРСР отримав обіцянку з боку НАТО, що альянс не буде розширюватися на Схід, але невдовзі обіцянка була порушена. Чи мало це місце?

– Ця історія – з тих, які є повністю неправдивими. Якби така домовленість мала місце, до неї був би долучений Джеймс Бейкер (Держсекретар США з січня 1989 до серпня 1992). Я була разом з держсекретарем Бейкером (на переговорах з Росією), і таких речей не лунало. НАТО – це організація колективного захисту європейських демократій. Ми, до речі, вважаємо, що Росія повинна мати важливу роль в Європі. Але ця роль має ґрунтуватися на повазі до сусідів та їхнього суверенітету.

– То як вирішити питання Криму?

– Я, чесно кажучи, взагалі не бачу можливості швидкого вирішення

кримського питання. США, Європа, інші представники міжнародної спільноти чітко кажуть, що анексія Криму Росією є порушенням міжнародного права. І всі вони залишаються на своїй позиції. Діє політика, яка не дозволяє інвестувати в Крим, діють санкції.

Ми категорично не згодні з тим, що Росія взагалі має підстави для якихось претензій на Крим. Тому, на жаль, в Криму ми отримали ще один заморожений конфлікт на території Європи. На додаток до конфліктів в Абхазії, Південній Осетії та в Придністров'ї. Але попри це, я сподіваюсь, що з часом Крим знову стане повноцінною частиною України не лише за нормами права, але й в реальності.

І – перепошую, що повторююся – тут знову багато чого залежить від самої України.

Україна стала об'єктом великої кількості некоректних дій. Але щоб здолати наслідки цього, ви маєте перетворювати свою країну, робити її сильнішою.

– Ми розпочали розмову зі згадки про Мюнхенську безпекову конференцію. Знову повернімося до неї, але в 2008 рік. Тоді Путін виголосив свою знамениту „мюнхенську промову“. Чи погоджуєтесь Ви, що тоді світ недооцінив серйозність намірів Росії? І чи не думаєте, що нині, після промови Медведева про „холодну війну“, Захід та США повторюють ту саму помилку?

– Я, мабуть, погоджуся, що ми справді не очікували, що в ХХІ ст. одна європейська держава анексує територію іншої. Так, схоже, люди не усвідомили, що цей день наближається. Але зараз ми вже це знаємо. Тому те, що ми зробили в питанні санкцій, в питанні посилення НАТО – все це надсилає дуже правильний сигнал, що ми цілком усвідомлюємо наміри Росії. І це – найкраще, що може і має робити міжнародна спільнота. Та було би значно легше долати агресію Росії, маючи сильнішу Україну, реформовану Україну. І я бачу певні позитивні ознаки.

Коли я була в аеропорту, в Борисполі і проходила прикордонну контролю, там були невеликі наліпки з простим написом: „Хабар – це кримінальний злочин“ І ці написи насправді дуже обнадійливі. Це яскрава ілюстрація того, що українці усвідомлюють: корупція руйнує демократію. Тож дещо справді змінюється.

„Європейська правда“,
14 березня

Творімо українську експозицію музею!

Священики Караганди та Павлодару розповіли у соціальних мережах про недавнє свято з нагоди 10-річчя освячення Українського католицького храму у Караганді. Але залишилося поза увагою надзвичайно важливе відвідування Музею політичних репресій в селі Долинці, що за 30 кілометрів від Караганди. Цей музей в народі називають „карлаговським“, тому, що він розгорнув свої експозиції в адміністративній будівлі колишнього управління таборами смерті „Кар-Лаг“. Через тортури цих таборів пройшло понад 1 млн. політичних в'язнів, серед них понад 53 тис. українців.

Пишаюся тим, що до появи цього музею причетний наш побратим з США, ветеран, довголітній голова Ради Оборони і Допомоги Україні Українського Конгресового Комітету Америки Іван Буртик, який, дізнавшись, що останню будівлю, яка залишилася від таборів смерті, планують зруйнувати та розпродати будівельні матеріали, звернувся особисто до Президента Казахстану Нурсултана Назарбаєва, відвідав керівництво Карагандинської області, наголошуючи, що там повинен бути музей, інакше нас не зрозуміють нащад-

ки, як в Україні так і в Казахстані. І це вплинуло. Відповідь тому – сьогоднішній музей. Щоправда, І. Буртик наполягав, що в музеї повинні бути і експозиції окремо по кожній нації, адже відомо, як патріотично поводитися українці, які були активом опору вбивцям. Але ще є діти та онуки вбивць, то їхні прізвища не бажали оприлюднювати.

Справи колишніх в'язнів планували знищити. То І. Буртик став апелювати до української влади, щоб забрати справи українців. Але прибічники Віктора Януковича перешкодили у цьому.

Сьогодні І. Буртик бідкається, щоб музей розширити (є вільні кімнати) завдяки експонатам українських в'язнів. Він має в своїй електронній базі близько 25 тис. особових справ колишніх політв'язнів і не перестає звертатися до українців в Україні та за її межами з проханням надсилати до музею спогади та експонати, котрі ще збереглися. Ось електронна адреса І. Буртика: jburtyk33@optonline.net. Може, комусь знадобиться.

Михайло Парипса,
голова Асоціації
„Українці Казахстану“,
Павлодар, Казахстан

Згоріла старовинна церква

На Різдво 2015 року, в селі Верхньому, на Львівщині, сталося нещастя: згоріла повністю пам'ятка архітектури, дерев'яна церква Введення в храм Пресвятої Богородиці. Ще два роки тому, я з дітьми мала нагоду в ній побувати. Музично-вокальний гурт „Коріння“ був запрошений до участі в Бойківських Фестинах у місті Турка, а в сусідньому селі Верхне саме святкували 100-річчя цієї церкви.

Це мальовниче село – батьківщина прадіда Гната Щепка, який потрапив до Америки пілітком ще перед Першою світовою війною. Отож, гурт „Коріння“ зустрівся із численною родиною, відвідав церкву, побував на могилах предків і дав концерт.

І ось тепер ця сумна вістка –

церкви нема. Та українці не здаються. На даний час залито фундамент, звели стіни на висоту трьох метрів. З весною сподіваються продовжити роботи. Та з грішми нелегко, отож звернувшись з проханням допомогти.

Рахунок в кредитівці „Самопоміч“ Нью-Йорк на відбудову церкви в селі Верхньому: 13768-0001. Можна й безпосередньо скontaktуватися з о. Іваном з села Верхнього по телефону: 380-976010619. За інформацією у США звертайтеся до Галини Щепко: 845-255-5936.

За кожну допомогу будемо вдячні.

Галина Щепко,
Кергонксон, Нью-Йорк

Церква в селі Верхньому.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

В Нью-Йорку прозвучала „Літургія” Миколи Дилецького

Богдан Марків

НЬЮ-ЙОРК. – 5 березня музичний директор музичної серії МАТІ при УІА Соломія Івахів запросила співочий ансамбль „Оріго” з Конектикату до Українського Інституту Америки. В склад ансамблю входять професійні співаки Джесіка Петрус і Сара Яновіч (сопрано), Райленд Енжел і Мері Гербі (альти), Марсіо де Олівейра і Джейсон МекСтуц (тенори), Пол Гатрі та Курт-Овен Річардс (баси), диригент Ерік Райс.

Програма „Музична грамати́ка XVII ст. Краків і Київ” була, мабуть, першою теоретичною працею Миколи Дилецького (1630–1690), де пропонується гармонія чотириголосового співу. Це дослідження появилось 1675 року в старій українській мові у Вільнюсі, де автор навчався в університеті у час розквіту культурних і релігійних громад католиків, греко-католиків, православних, юдеїв, протестантів і мусульман. Музичну освіту розвинули там німецькі та італійські композитори – вчителі, яких спроваджувано з Заходу.

Співає ансамбль „Оріго”.

Музикознавець і диригент Е. Райс підготував програму у п'ятьох відділах і представив німців Гайріха Фінка (1445–1527) і його учня Томаса Штольцера (1480–1526) з духовними творами на чотири і п'ять голосів, дві чотириголосові церковні пісні поляків Вацлава з Шамотул і Мартина зі Львова, мадригали в Польщі Миколи з Кракова,

анонімну пісню та Луки Маренціо, італійську й німецьку духовну музику (Л. Маренціо і Марко Скаккі та широковідомий Гайнріх Шюц), українську духовну музику („Служба Божа” М. Дилецького). Такий розклад матеріалу мав на меті показати великий розвиток західних зразків церковної та світської музики, а закінчити концерт „Літургією” М. Дилецького.

Про М. Дилецького немає певних даних, тому що різні історики подають різні дати народження і смерті, а міста, де він працював, включають Краків, Варшаву і Петербург, інші вказують Вільнюс, Смоленськ, Москву, де він заснував Школу багатоголосового церковного співу в 1681 році.

Хоча М. Дилецький знав музику західних і польських композиторів, свою „Літургію” він написав європейською нотацією, у східному стилі з ужитком церковнослов'янської мови, а в сугубій ектенії – грецької мови. Його музика на чотири голоси легка і проста, він уживає речитативно-силябічного способу, що надає посмаку старовини.

„Літургія” написана для звичайної неділі. Винятково для великих свят на місце „Трисвяття” він створив „Ви, що в Христа християлися”. Щойно в „Херувимський” він уживає подекуди мелізми як мелодійний візерунок. Повторення тексту з імітаційним візерунком робить враження поліфонії.

Українська публіка дякувала ансамблеві теплими оплесками.

У концерті бандуристів співали два хори

Олена Вавришин

ТОРОНТО. – 24 січня Капеля Бандуристів Канади – чоловічий ансамбль, до якого входять хористи і бандуристи – представила концерт традиційних Різдвяних колядок і щедрівок. Два жіночі хори, „Діброва” і „Левада”, приєдналися до виступу як спеціальні гості. Святковий настрій був відчутний у переповненій залі церкви св. Пія Х. Співпраця між ансамблями – кожен з самобутнім стилем і репертуаром – і їх диригентами без сумніву додала позитивної енергії до цієї концертної програми, як з музичної, так і з організаційної точки зору.

Програма складалася з традиційних колядок – старих клясичних в обробці видатних українських композиторів та нових музичних відтворень Капелі. Кожен номер супроводжувався віншуваннями, які відображали тему наступних пісень.

Після вступної промови ведучого Ігоря Мисливчука Капеля під мистецьким керівництвом Андрія Дмитровича відкрила програму чотирма

творами, починаючи з радісного „Добрий вечір” (в обробці Григорія Китастого), яким традиційно вітають господарів, коли вони відчиняють двері і запрошують колядників до своєї оселі. Далі слідувала „Нова радість стала”, також в обробці Китастого, та два твори в обробці А. Дмитровича – „А вскрикнули янголи”, оснований на колядці композитора Кирила Стеценка, та „Спас наш народився” за участі хориста і ударника Олександра Левковича, що грав на гlockenspielі. Гра на цьому інструменті створювала звук, подібний до дзвонів, що додав щасливого і магічного настрою до слів хористів, які співали колядку, що провіщає народження Христа.

Потім жіночий хор Спільки Української Молоді „Діброва” під мистецьким керівництвом Олеси Коник вийшов на сцену. Одягнені в сяючі білі плаття, лямовані червоною і чорною вишивкою, вони виконали, а капелою, три колядки з цікавими обробками. Згодом труп бандуристів виконала інструментальний твір „Різдвяні мотиви” Г. Китастого. Музичне попурі куль-

Художній керівник Капелі Бандуристів Канади Андрій Дмитрович. (Фото: Микола Сварник)

мінувало улюбленим як українцями, так і всіма іншими „Щедриком” Миколи Леонтовича.

Хор „Левада”, під керівництвом диригента Жанни Зінченко виконав три колядки. Перша „Колядка” була акцентована приємним звуком дзвоників. „Пречиста Діво” була представлена співом хору та солістки Оленки Балонни. В останній колядці чоловічий голос соліста К. Шавелі контрапунктував жіночий хор.

Коли вся Капеля, хористи і бандуристи, знову вийшли на сцену, виконання „Спи, Ісусе, спи” схвилювало слухачів. Ніжні слова цього музичного твору були перенесені на складну обробку А. Дмитровича, в якій хор підтримував солістку Віру Зміївську. Ще один клясичний твір „Старий рік минає”, перероблений для Капелі А. Дмитровичем, був музично цікавий завдяки поліфонії, в якій дві стрічки музики були заспівані одночасно, і закінчив музичний набір на

На сцені – Капеля Бандуристів Канади і хори „Левада” і „Діброва”.

(Закінчення на стор. 10)

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Вже весна! Союзівка готується до нового сезону!

Рома Лісович

В рамках відродження Союзівки, ремонт оселі продовжується цієї весни. Заплановано розпочати другу фазу перекриття доріг асфальтом на доріжках будинків від Києва до Львова та від Одеси до Гостиниці (Головного Будинку). Хоча невидимий для наших гостей та розташований далеко в лісі, резервуар для зберігання свіжої гірської води отримає нове покриття. Це коштов-

ний проект, але він важливий для діяльності Центру Української Спащини на Союзівці

Найбільш помітним для гостей буде ремонт кімнат Гостиниці (який показаний на цій сторінці). Рожеві кахлі, темні й непривітні з 1960-их років панелі на стінах та стелі з нерівномірних плиток замінюються на сучасний стандарт. Нові стіни, стелі, сантехніка, освітлення та килими прикрасять ці модерні кімнати. Кожна відремонто-

вана кімната матиме свою власну систему охолодження та опалення. Елегантні нові подвійні французькі двері виходять на балкон.

Також і інші ремонти чекатимуть гостей. Слідкуйте за прогресом у наших майбутніх статтях.

Рома Лісович – скарбник Української Народної Фундації, неприбуткової організації, котра є власником Союзівки. Українська Народна Фундація виконує харитативну роботу в імені Українського Народного Союзу.

**Майбутнє
своєї родини
забезпечте тепер**

**Отримайте більше
з УНСоюзом**

ДОВГОТРИВАЛІ АНУІТЕТИ

* Відсотки тільки на перший рік
Всі пенсійні рати підлягають змінам.
Дійсні не в усіх штатах.

2.5%*
5-РІЧНИЙ

2.75%*
7-РІЧНИЙ

3%*
9-РІЧНИЙ

ЗВЕРТАЙТЕСЯ ДО НАС:

888-538-2833

- Без додаткових адміністративних оплат від продажу і збереження
- 10% можна вибрати без штрафу
- Мінімальна сума вкладки тільки \$1,000
- Довгострокове переривання контракту (вибір грошей) можливе за умов:
  - Поліса дотримується до кінця терміну
  - У випадку тяжкої недуги
  - Вимог старечого дому
  - Медичних видатків, пов'язаних з нещасними випадками

Український Народний Союз, Інк.

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054 • Загальні інформації: 800-253-9862 • Fax: 973-292-0900
www.UkrainianNationalAssociation.org • facebook.com/UkrainianNationalAssociation

НОВИНИ НАУКИ

Шевченкознавча конференція відбулася у Нью-Йорку

Сергій Панько

НЬЮ-ЙОРК. – 5 березня заходами Наукового Товариства ім. Шевченка (НТШ) у Нью-Йорку, Української Вільної Академії Наук (УВАН), Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету проведено щорічну пропам'ятну Шевченкознавчу конференцію, 36-ту з черги.

У конференції взяли участь президент УВАН в Америці д-р Альберт Кіпа (вступні зауваження), професор Канзаського університету, голова Асоціації українців Америки д-р Віталій Чернецький (доповідь „Шевченко як мистець-діаспорянин”), професор Колумбійського університету, директор Філологічної секції НТШ-А д-р Юрій Шевчук („Шевченко про значення мови”), віце-президент і директор історико-правничої секції НТШ-А, професор Університету міста Нью-Йорк, д-р Анна Процик („Від Кирило-Методіївського братства до „Самостійної України“ Миколи Міхновського”). Закривав конференцію і підводив її підсумки президент НТШ-А, професор і завідувач катедри ім. Дмитра Чижевського української літератури в Гарвардському університеті д-р Григорій Грабович.

У виступах та доповідях учасників шевченківська тематика розглядалася у тісному зв'язку з актуальними подіями опору сучасної української держави проти агресії путінської Росії, у контексті гуманітарної кризи в Україні та складних питань утвердження української мови як важливого засобу державотворення і патріотичного виховання молоді. Приділялася увага особливостям розвитку національної свідомості в умовах складних демографічних показників в Україні, впливових обставин вимушеного перебування за межами України на шляхи гуртування українських національних сил в минулому і в сучасності. Наголошувалося на необхідності та на способах припинення процесів ерозії української мови як державної в умовах стихійного перемішування української та російської мов в провідних аудіо- та відеомедіях України і то з ініціативи самих журналістів, редакторів медій та при потуранні владних очільників.

Живий відгук аудиторії знайшли тези про вирішальну роль національно-політичних товариств пасіонарної молоді для шансів на успіх національно-визвольної боротьби в суперечливих суспільних умовах європейських імперій XIX ст. (передусім, імперії Габсбургів та Романо-

вих), значення послідовного зосередження еміграційних та вітчизняних національних сил на спільних та узгоджених діях. Одночасно говорилося про необхідність уникнення спрощеного, прямолінійного трактування мотивів творчості Тараса Шевченка як поета-мистця з притаманним геніальним особистостям складним внутрішнім світом та еволюцією духовних, рушійних чинників художньої самореалізації.

У дискусії, крім доповідачів, активну участь брали присутні в конференційній залі. Зокрема, жваве обговорення викликало питання про причини ведення Т. Шевченком свого „Щоденника” російською мовою, цього літературного твору, в якому знайшли виливи духовні переживання поета у часи оренбурзького та новопетрівського періодів десятирічного заслання „під найсуворіший нагляд із заборобою писати й малювати”. Оця бузувірська, самодурська власноруч царем начертана резолюція вповні характеризує північного деспота і мала на меті замкнути вуста поета. Тим-то Т. Шевченко прекрасно розумів, що кожним „малоруським” словом він нові „кайдани собі кує, як ті добродії дознають” (слова з елегії „Неначе степом чумаки”, 1849).

Віктор Мішалов розповів про феномен харківської бандури

Дагмара Турчин-Дувірак

ТОРОНТО. – 26 лютого в Галерії Канадської Української Мистецької Фундації відбулася доповідь відомого бандуриста-віртуоза, доктора музикології Віктора Мішалова про генезу та розвиток харківського способу виконавства на бандурі. Доповідь організувало Наукове Товариство ім. Шевченка в Канаді, представляла доповідача д-р Дагмара Турчин-Дувірак.

Д-р В. Мішалов добре відомий українцям усього світу як величезний ентузіаст бандурної справи, виконавець-віртуоз, удостоєний звання Заслуженого артиста України, невтомний організатор капелі бандуристів – спочатку Канадської, а нещодавно і Торонтської, популяризатор бандури через документальні і відеофільми та численні аудіозаписи як сольної так і ансамблевої гри на бандурі.

Як розповів на початку виступу В. Мішалов, саме в процесі практичної діяльності йому вдалося зібрати величезний документальний матеріал, який врешті і заохотив до опрацювання і осмислення його в науковій праці, яку він захистив в 2009 році при Харківській державній академії культури. В. Мішалов опублікував 10 книг, одна з яких – „Харківська бандура” була презентована під час доповіді.

Як відомо, в практиці бандуристів усталилися два способи гри на бандурі – київський та харківський. Зрештою, обидва терміни не пов'язані з місцем їх походження (як відомо, на Київщині кобзарство взагалі відоме не було), а встановилися пізніше, внаслідок виконавської практики. Так званий київський спосіб є простіший: бандурист тримає бандуру прямокутно, дивлячись на струни, грає на приструнках правою рукою, а лівою – на басах. Харківський спосіб значно багатший: тут права рука оперує приструнками, а ліва – і басами, і приструнками. Бандурист тримає бандуру навскоси і на струни не дивиться (традиція від сліпих кобзарів). Однак, незважаючи на значно ширші темброві і технічні можливості власне харківської бандурної гри, на сьогодні майже повсюдно в Україні поширений київський спосіб, а харківський зберігся лише подекуди в діаспорі.

На багатому фактичному матеріалі д-р В. Міша-

Віктор Мішалов під час виступу. (Фото: Христя Колос)

лов переконливо висвітлив драматичну, а здебільшого і трагічну долю видатних продовжувачів і реформаторів харківської бандурної традиції, що, як сотні інших талановитих представників української культури, стали жертвами сталінського режиму. Ключова в історії харківської бандури постать – Гнат Хоткевич, письменник, драматург, композитор, режисер, дослідник, організатор культурного і політичного життя, та в першу чергу – геніальний бандурист-реформатор, що відкрив нові небачені перспективи для традиційного народного інструменту.

Захопившись бандурою ще в 1890-их роках, Г. Хоткевич самотужки оволодів всіма секретами

бандурного мистецтва, а потім, на основі народної традиції, розвинув гру на бандурі до рівня професійної концертної віртуозності. Записуючи та вивчаючи твори традиційного кобзарського репертуару, він одночасно вдосконалював інструмент та створював для нього нові сучасні композиції, що демонстрували напрочуд багаті колористичні та технічні можливості бандури.

За патріотичну діяльність Г. Хоткевича переслідувала царська і більшовицька влада. У 1938 році його заарештували і розстріляли. Арештували і знищили також більшість учнів Г. Хоткевича, яких йому вдалося виховати впродовж недовгої праці в Харківському музично-драматичному інституті. Ті з його учнів, яким вдалося втекти за кордон (Леонід Гайдамака, Григорій Бажул), продовжували плекати традиції харківської бандури вже в діаспорі. Сам В. Мішалов в 1991 році заснував Канадську капелю бандуристів, де виконавці грають на хроматичних бандурах харківського зразка методом Г. Хоткевича.

Яка перспектива відродження харківської бандури в Україні сьогодні? Як і щодо інших важливих культурних ініціатив, усе залежить від окремих ентузіастів. У справі бандури таким ентузіастом є власне В. Мішалов. Його заходами та при підтримці створеного в Харкові Фонду Хоткевича вже вдалося опублікувати цілий ряд важливих праць Г. Хоткевича. Серед них – унікальний підручник гри на бандурі, розвідки „Бандура та її можливості”, „Бандура та її репертуар”, „Бандура та її конструкція”, збірник творів Г. Хоткевича для бандури харківського типу та для капелі бандуристів, готуються до друку хрестоматія для бандури та інші праці Г. Хоткевича.

На закінчення виступу В. Мішалов виконав кілька композицій Г. Хоткевича. Остання з них – музична картина „Невільничий ринок в Кафі” – особливо зачарувала слухачів композиційною майстерністю, вишуканістю тембрових барв та багатством технічних засобів.

Справді, харківська бандура – це коштовний скарб української культури: його мусимо не лише зберегти для нащадків, а й плекати і розвивати в майбутньому.

У концерті...

(Закінчення зі стор. 8)

дуже сильний ноті.

До кінця концерту, в якому співали всі три хори, Володимир Шевчук, хорист у Капелі та голова Ради Капелі, подякував слухачам, хористкам „Левади” та „Діброви”. Він зазначив, що всі ансамблі святкують річницю у 2016 році: „Діброва” – 50-ліття, „Левада” – 30-ліття і Капе-

ля – 15-ліття.

Наступні номери здивували слухачів. Мелодія була дуже знайомою, від „О Come All Ye Faithful”, але слова були проспівані в українському перекладі. „Будьте здорові” в обробці Олега Махляя та А. Дмитровича був гарним вибором на передостанній номер концерту. Ця колядка співається колядниками, що залишають дім гостей, зі словами „Ми ще повернем до дому цього”. Концерт закінчився найпопулярнішою українською колядкою „Бог Предві-

чний”, що співалася в унісон як ансамблями, так і аудиторією. Слухачі встали, щоби вшанувати як колядку, так і хористів.

Капеля Бандуристів Канади поєднує хоро-вий спів з оркестровою підтримкою українськими бандурами. Наступні її концерти відбудуться 23 квітня в Lincoln Alexander Center-Theater в Гамільтоні, Онтаріо, та 22 жовтня в Trinity-St. Paul's United Church-Jeanne Lamont Hall у Торонто.

(Переклад: Дмитро Усенко)

Сплели пісенний вінок Кобзареві

Дарія Козак-Тимець

НЮ-ЙОРК. – Багаторічною доброю традицією стало відзначення в Школі українознавства Об'єднання Українців Америки „Самопоміч” дня народження Тараса Шевченка. 12 березня учні, батьки і гості стали глядачами святкового концерту, присвяченого цій події.

Директор школи Іван Макар відкрив програму концерту словом про життя і творчість Т. Шевченка, який подарував багато заповідей своїм нащадкам, що актуальні і в наші дні, коли найкращі сини і дочки виборюють свободу і незалежність України. Хвилиною мовчання присутні вшанували тих, хто заплатив життям за її волю.

І. Макар закликав учнів школи бути гідними спадкоємцями талановитого українця, використовувати всі свої здібності і таланти,

добре вчитися, бути активними громадянами своєї нації, сильними духом і любити рідну Україну, як любив її Т. Шевченко.

У вінок Кобзареві юні виконавці „вплели” невмирущі поетичні його рядки у театралізованому дійстві з піснями на слова поета. Співали учні молодших клас. Вихованці старших клас виступили з програмами „До мертвих і живих”, „Вічне слово Тараса”, „Незабутній Кобзар”, „Шевченко і Майдан”, „Воскресни, мамо”, поєднуючи минуле з сьогоденням, коли цінності, за які боровся усе своє життя Великий Кобзар, актуальні нині як ніколи.

Учнівський хор під диригуванням Елі Романишин та з супроводом на фортепіані вчительки Насі Антонів виконав твори на слова поета.

Вершиною свята стало виконання Шевченкового „Заповіту” та державного гимну України.

В Нью-Йорку співають Кобзареві діти. (Фото: Юрій Антонішин)

У новому фільмі побачили молодого Тараса Шевченка

Світлана Орел

КИРОВОГРАД. – Професорові Володимирові Панченкові вдалося показати невеличкий період життя Тараса Шевченка тим, хто прийшов 17 березня на презентацію фільму „Спокуси Березової Рудки” у обласну бібліотеку ім. Дмитра Чижевського.

Фільм був знятий для телеканалу „Культура” і вже вийшов на екран, але В. Панченко вирішив представити свою роботу у місті, де він, власне, й сформувався як науковець.

У фільмі молодий Т. Шевченко повертається в Україну і на запрошення Євгена Гребінки відвідує село Мойсівку, де потрапляє на бал Тетяни Волховської, де знайомиться з багатьма впливовими українцями. На жаль, ні маєтку, ні якихось

інших споруд тодішнього панського двору у нинішньому селі не збереглося. Але краєзнавець Михайло Ніколаєв за давніми фотографіями власноруч зробив макет тих приміщень. А місцевий священик о. Сергій відроджує напівзруйнований храм, який може пам'ятати молодого Тараса.

Недалеко від садиби Волховських є Березова Рудка, де Т. Шевченко заохався у Ганну Закревську, де зустрів друзів, якими дорожив до кінця життя. Маєток Закревських, чи не єдиний в Україні, зберігся майже у первісному вигляді. Тут нині є музей, берегиня якого Валентина Гончар знає безліч цікавих подробиць і про Т. Шевченка, і про рід Закревських, і про село, яке залишило незгасимий слід у долі поета.

П'ятниця
15 квітня 2016 р.
о год. 7:30 веч.

**Сергій Жадан
і
Мистецька група
«Яра»**

Жадан читатиме уривки з найновіших творів, а Мистецька група «Яра» буде виконувати його вірші в англійському перекладі Вірляни Ткач і Ванди Фіппс.

Вступ (включає вхід до галерій від 6:30 веч. та перекусу) – 15 дол.; члени, сеньйори – 10 дол.; студенти – 5 дол.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
222 East 6th Street
New York, NY 10003
212.228.0110
www.ukrainianmuseum.org

BEST OF UKRAINE
Guaranteed departures!!

11 Day All Inclusive Escorted Tour \$1990 tw pp
KYIV, KAMIANETS PODILSKYJ, YAREMCHE, LVIV
Plus: Dnister Riverboat Cruise, Chernivtsi, Ivano Frankivsk, Kolomyja
Optional pre tour Baturyn-Chernyiv Exc
Dates: July 14 – 24, 2016 and Aug 11 – 21, 2016
→ www.scopetravel.com - 201 463 4656 - scope@scopetravel.com

MINI UKRAINE
Guaranteed departures!!

8 Day All Inclusive Escorted Tour \$1190 tw pp
KYIV and LVIV
Dates: July 14 – 21, 2016 and Aug 11 – 18, 2016
→ www.scopetravel.com - 201 463 4656 - scope@scopetravel.com

AUTUMN IN UKRAINE
Guaranteed departure!!

13 Day All Inclusive Escorted Tour \$2290 tw pp
KYIV, LVIV, YAREMCHE, KAMIANETS PODILSKY, TERNOPIL
Plus: Ivano Frankivsk, Chernivtsi, Zarvanytsia, Dnister Riverboat Cruise, Bakota Monastery, Kytajhorod
Date: September 8 – 20, 2016
→ www.scopetravel.com - 201 463 4656 - scope@scopetravel.com

Відділ реклами – 973-292-9800, дод. 3040

НОВІ ВИДАННЯ

Побачили світ спогади Марії Лабуньки

Микола Галів

Марія Лабунька. „Коли ліс був наш батько: спомини”. Київ. „Основи”. 2015. 350 стор.

На жаль, авторка своїх спогадів „Коли ліс був наш батько” Марія Лабунька не мала щастя бачити їх надрукованими, бо далеко перед їх появою друком перенеслась 1996 року у засвіти, залишивши у глибокому смутку чоловіка д-ра Мирослава, дочку Ію і синів Олеся й Іллю. Появу спогадів мав здійснити М. Лабунька, але він теж передчасно переставився у Божу вічність, залишаючи спогади на робочому столі.

Діти Лабуньків мамині спогади зберегли і довели до появи друком у 2015 році. Спогади надруковано з усіма професійними приписами: є показчик імен і псевдонімів з поясненнями, список жертводавців, скорочення назв і аббревіатур, цікаві світлинки з того часу і документи.

Спогади відкриваються словом від родини, у якому докладно сказано, як це починалось. Вступне слово про Марію Ровенчук належить відомому поетові Дмитрові Павличкові, який її запам'ятав учнем Коломийської гімназії у 1941 році, як „вродливу постать – міцну будову, високе чоло, довгі русьві коси, суворий, сказати б, учительський погляд. Вона була родом з Печеніжина, з того славного селища, яке виколисало

Олексу Довбуша. Вона не помічала мене серед підлітків-гімназистів, а я милувався нею, коли заходила у вишиваній сорочці до церкви св. Михайла у Коломиї”.

У вступному слові авторка наголошує: „У цих споминах не очікуйте боїв, засідок, як і всякої іншої стрілянини, бо в тому участь моя була дуже незначна, та й то припадкова. Натомість ви знайдете вишколену стійкову, котра уважно слухала накази „згори” і вірно та з ентузіазмом подавала їх „униз”.

Авторка відкриває свої спогади словами: „Називаюся Марія Лабунька, з дому Ровенчук, псевдо моє в ОУН і в підпіллі було „Ірина”. Далі починає розповідь з дитинства споминами про батьків, родину, мальовниче село Печеніжин, яке складалось з Вижнього і Нижнього. Мандруючи селом, у деталях розповідає про життя села, громаду, школи і знайомить читача з учителями, підкреслюючи їх вплив на розвиток і формування молоді.

Не поминає двох церков у Печеніжині, роля яких у громаді була незрівняно велика. Тут же церковний хор і участь у ньому. Запам'ятався диригент хору Онуфрій Кузьменко з його співаками-концертами. Не оминула згадати відомі травневі Молебні до Матері Божої, так звані „Маївки”, які запам'ятались для багатьох на все життя. Кольоритно розповіла про похоронні обряди старих і

дітей, родини і близьких.

До різнобарвного життя в селі влучно включила осілих і постійно подорожуючих циганів.

Друга світова війна докорінно змінила життя М. Ровенчук і не тільки. Падіння Польщі і прихід більшовиків на західні терени України – арешти, вивози на Сибір і введення системи колгоспів, все це створювало пригнічуючу атмосферу. І знову прихід нових окупантів – гітлерівська Німеччина. Знову арешти, облави і висилка української молоді на примусові роботи до Німеччини. М. Ровенчук вирішує, як багато інших дівчат і хлопців, стати членкою Юнацтва ОУН, а згодом активісткою ОУН. Вона докладно описує свої перші сходини, на які прийшли три дівчини. М. Ровенчук першою докладно описала період Юнацтва ОУН, різні завдання і організаційні вишколи.

Восени 1943 року вона одержала завдання їхати до Перемишля на матуральні курси і навіязувати контакти з шкільною молоддю. М. Лабунька барвисто розповідає про цей період навчання, ніби безжурного юнацького життя в інституті. Голосні співи, веселий сміх, юнацькі романси, приїзд до села на Різдво до батьків, кінцеві іспити і напружена ситуація. Фронт наближався.

На останньому вишколі ОУН, який відбувся на лісничівці в Княжполі, було понад 20 дівчат. Вишколом керував обласний провідник „Орлан” (Василь Галаса з Бережанщини). На закінчення кожна з учасниць одержала відрядження на працю у терені. Надрайонній жіночої сітки ОУН „Ірини” призначили Ярославщину. Для допомоги мала зв'язкових, розвідувальниць, пропагандисток.

На другий день після приходу Червоної армії її заарештували і привели до стодоли, де розташувалась команда. Капітан Червоної армії сказав, що від нього залежить її далша доля. У двогодинному допиті капітан задрімав, „Ірина” тим скористалась і втекла.

Далі вона веде мову про цікаві епізоди і зустрічі з підпільниками – д-ром Павлом Клочником („Сірком”), д-ром Володимиром Горбовим, поетом Петром Василенком („Волошем”) і іншими, подає свої особисті спостереження й оцінки. Коли йшла з „Виром” на відправу з „Стягом”, провідником на усе Закерзоння (це був Ярослав Старух з Бережанщини), пробували заночувати у крайній хаті села і там припадково „застукали” їх червоноармійці. Розмова з ними щасливо закінчилася, але провідник вирішив, що настав час подумати над існуванням жіночої мережі. „Ірина” прийняла поради, як самозрозумілі. На жаль, час не працював для підпільників і УПА. Перейшли жити у лісі, під землею, у криївці. Раз на тиждень приносили зв'язкові і приносили харчі і воду, але не раз доводилось голодувати.

У половині 1946 року „Ірина” несподівано пережила смерть провідника „Сталя”. Його пост окружного перейняв „Крим” (Микола Радейко). Після цього настали зміни. Зима 1946-1947 років була дуже холодна і снігова. „Ірина”

залишилася без харчів без води. Пробувала скористатись снігом, але вікно отвору криївки замерзло. Лизала вологі стіни. „Ірина” пише: „Без краплі води я пробула 14 днів, а без їдженя 10”. Вкінці, мов крізь сон, почула голос: „Ірино, Ірино чи ви є?”.

Провідник „Орлан” наказав: „Розходимося на три шляхи: найсильніші йдуть в Україну, друга група – у Польщу, до вивезених людей, третя буде пробиватись на Захід”.

„Ірина” з болем прощалася з Ярославською землею. Подорож на північ Польщі була без проблем. Вдалось улаштуватись на працю до городника. Почалися проблеми з документами. Приїхав з Ярослава до Кошаліна детектив. Відбулись допити. „Ірину” арештували, повезли у Ярослав. Подорож була довга і ще у Лодзі треба було пересіти на інший поїзд і довго чекати. Чекаючи на поїзд, охоронець заснув. „Ірина” цим скористалась і опинилась за містом, серед поля, без грошей і документів. Вирішила пробиватись на Ярославщину. Це був довгий і нелегкий шлях.

Серед дуже холодної зими і глибоких сніговіїв „Ірина” залишилась сама. Мала адресу родини Маців. Добилась до Маців, де її заховали у стайні. Це було Різдво 1948 року. Маци врятували її життя, у них перебула зиму. Для „Ірини” дістали посвідку на ім'я „Регіна Харжевська”, або Реня. У тому терені, з'явився сотенний „Туча” – Микола Тарабан з своєю нареченою „Зонькою”, і „Мак”, колишній зв'язковий „Ірини”. Вони йшли на Захід і узяли „Ірину”. Першою перешкодою була Прага. Треба її оминати, подолати велику річку Лабу. Шеститижневий рейд, з різними пригодами і голодуванням успішно завершився. У половині серпня 1948 року перейшли чесько-німецький кордон. „Ірина” опинилась у таборі Регензбургу. Одержала особистий документ на ім'я Ірина Сурмач. На цьому уриваються спомини М. Лабуньки.

Спомини читаються особливо цікаво. Авторка пройшла нелегкий життєвий, революційно-визвольний шлях, без нарікань, що дуже важливо. Це незаперечний документ часу – визвольного руху ОУН і УПА та жінок у ньому. Спогади можна набути у О. Лабуньки за 25 дол. Тел.: 212-628-7116.

УНСоюз оголошує приділ стипендій та нагород студіюючій молоді на академічний рік 2016-2017

Кандидати на стипендії або нагороди мусять:

- Бути активними членами УНСоюзу принайменше два роки до 1-го червня 2016 року
- Під час останніх двох років, мати полісу принайменшої вартості \$5,000 (не включає поліс Термінового страхування)
- Бути прийняті на студії до університету в США або в Канаді

Аплікація на стипендію або нагороду від УНСоюзу мусить бути вислана до 1-го червня 2016 року

За точними інформаціями телефонуйте до Головної канцелярії УНСоюзу або відвідайте сторінку „Наші Пільги” на інтернетній мережі УНСоюзу:

www.UkrainianNationalAssociation.org

UNA, Inc.
2200 Route 10
Parsippany, NJ 07054
800-253-9862 ext. 3011

На фестивалі показали фільми про Україну

Христина Мусій

ЧИКАГО. – Фундація Українського Геноциду-США долучилася до організації щорічного міжнародного кінофестивалю „Мир на Землі”, який відбувся 3-6 березня у Культурному центрі. Метою фестивалю є поширення робіт незалежних кінорежисерів на теми миру, соціальної справедливості, боротьби з насильством та відновлення довіри. За чотири дні кінофестивалю глядачі переглянули 27 фільмів з цілого світу, спеціально підібраних за тематикою сюжету і майстерністю режисерської роботи. Два з цих фільмів були про Україну: „Голодомор: голоси свідків” Аріадни Охримович та „I am Ukrainian” Бена Мозеса. Їх показ відбувся у заключний день фестивалю.

Перегляду фільмів передував круглий стіл групи фахівців, серед яких був голова Фундації Українського Геноциду-США Микола Кочерга. Модератором круглого столу був виконавчий директор та співзасновник міжнародного кінофестивалю „Мир на Землі” Нік Анготі.

М. Кочерга ознайомив присутніх з історією та страшними наслідками Голодомору. Він зазначив, що Голодомор був наймаштабнішим актом знищення людства у мирний час. Український геноцид мав політичні передумови та був ретельно спланований. Близько 10 млн. українців було

Круглий стіл групи фахівців на кінофестивалі „Мир на Землі”.

закатовано голодом, розстріляно та депортаціями. Таким чином Сталін намагався упокорити українську опозицію. Україна втратила третину населення у найпродуктивніших хліборобських районах.

Одночасно Голодомор був ретельно прихований Радянським Союзом від усього світу. Навіть люди, яким вдалося вижити і потрапити пізніше в еміграцію, боялися свідчити про ці страшні події ще протягом десятиріч, остерігаючись переслідувань з боку

радянської влади. Лише згадка про Голодомор каралася позбавленням волі.

М. Кочерга підкреслив, що необхідно зберігати і поширювати пам'ять про Голодомор, щоб майбутні покоління знали про минуле, розуміли чому і якими методами робився Голодомор, та щоб такого більше ніде і ніколи не сталося. Події на сході України, на його думку, теж є геноцидом українського народу з тією ж самою метою, що й у Сталіна, – позбутися опозиції. Адже внаслідок конфлікту уже переміщено близько 2 млн. осіб, а люди, що залишилися на окупованих територіях, зазнають переслідувань за будь-які прояви лояльності до України.

Також М. Кочерга розповів про роботу Фундації Українського Геноциду-США. Зокрема він зазначив, що Фундація домоглася затвердити обов'язкове викладання Голодомору як геноциду у школах штату Іліной. На жаль, Іліной покищо – єдиний штат у США, де така програма затверджена як обов'язкова в школі. Зараз одним з напрямків роботи фундації є тісна співпраця з іншими активістами зі США, щоб те, що є можливим в

одному штаті, стало реальністю по цій країні.

На закінчення М. Кочерга запросив усіх відвідати постійно діючу виставку, присвячену Голодомору, в Українському Національному Музеї.

Далі відбувся сам показ фільмів. Першим був фільм А. Охримович, режисера з Канади українського походження. Їй вдалося донести правду про Голодомор у дуже стислий час і одночасно в надзвичайно інтимний, особистий спосіб. Сам фільм триває лише 30 хвилин. Таку тривалість було обрано абсолютно свідомо з освітньою метою: зробити фільм доступним для перегляду під час шкільної лекції чи в університеті або коледжі. Робота над фільмом зайняла їй близько семи років. За цей час вона об'їхала різні куточки Канади і провела інтерв'ю з понад сотнею свідків Голодомору.

Уперше „Голодомор: голоси свідків” було показано у Парижі у 2015 році. За короткий час він встиг зібрати кілька нагород, зокрема – і на фестивалі в Чикаго. А також його показали по українському національному телебаченні на Першому каналі та у Національному музеї „Меморіал жертв Голодомору” у Києві.

Другим фільмом на фестивалі, присвяченим Україні, став „I am Ukrainian” Бена Мозеса, режисера зі США. У центрі сюжету – Україна під час Майдану очима двох молодих людей: Юлії Марушевської та Андрія Шевченка. Фільм розповідає про події з життя цих двох активістів напередодні, під час та невдовзі після Революції Гідності. Назва фільму взята з відомого відеозвернення Ю. Марушевської до міжнародної спільноти у січні 2014 року, яке переглянуло близько 8 млн. людей з усього світу. Це відеозвернення у мить зробило її одним з найупізнаваніших обличчій Майдану поза Україною.

Глядачам було цікаво дізнатися, чому режисер зі США вирішив зняти фільм про Майдан. Б. Мозес зізнався, що з темою України його звів випадок. У 2012 році він знімав документальне кіно, в

(Закінчення на стор. 19)

Доктрина Обама...

(Закінчення зі стор. 2)

важлива“ – питання, яке Б. Обама заторкнув в своєму інтерв'ю.

Що потрібно зробити Вашингтону? Йому треба продовжувати надавати Києву політичну підтримку і разом з Євросоюзом надати Україні додаткову фінансову допомогу за умови, що Україна прискорить реформи і боротьбу з корупцією. Крім того, Вашингтону також слід надати Україні додаткову військову допомогу.

Що стосується останнього пункту, то ми є двома з восьми співавторів доповіді під назвою „Збереження незалежності України, протистояння російській агресії: що США і НАТО мусять зробити“ (Preserving Ukraine's Independence, Resisting Russian Aggression: What the United States and NATO Must Do), опублікованої раніше цього року, де ми виступили за надання Україні додаткової військової допомоги, в тому числі легкої протитанкової зброї. Ця зброя могла б підтримати українську армію в ті моменти, коли Росія вводила танки і бронемашини в Донбас.

Адміністрація Б. Обама відмовилася надати Україні летальну зброю. В ході наших зустрічей з високопоставленими чиновниками США минулого року стало зрозуміло, що Білий Дім найбільше побоюється ескалації: він боявся, що Росія може піти на серйозне загострення, або що керівники США опиняться на сходах ескалації і будуть змушені послати 82-гу Повітряно-десантну дивізію в Донецьк.

Це були добрі запитання, і їх потрібно було порушити. Але у цих запитань були добрі відпові-

ді. Чи пішла б Москва на подальшу ескалацію, якби США надали Україні легку протитанкову зброю? Без сумніву. Але чи пішла б Москва на подальшу ескалацію, враховуючи всі ризики – зростання числа убитих російських солдатів, чию загибель Кремль безчесно приховує від громадськості, і посилення санкцій проти економіки, що вже занурилася в рецесію?

Що стосується рівнів ескалації, Вашингтон міг це контролювати. Жоден з авторів доповіді не пропонував посилати американських вояків воювати в Україну і навіть не пропонував надати їй ультрасучасну зброю. Вашингтон мав пояснити Києву, де проходить червона лінія, але аргумент, що надання Україні зброї могло б призвести до зудару між США і Росією, просто безглуздий.

Саме ці пункти в погляді Президента США на український конфлікт і викликають тривогу. Якщо вибирати між продовженням тієї політики, яку Вашингтон веде зараз, і третьою світовою війною з Росією, то відповідь очевидна. Однак Б. Обама упустив легші кроки і заходи, які не привели б до війни з Росією, але при цьому позбавили б Москву можливості йти простим військовим шляхом і збільшили б шанси на справжнє врегулювання конфлікту.

Львівський культурологічний журнал „І”

Стівен Пайфер – старший науковий співробітник інституту Брукінгса. Джон Гербст – директор Євразійського центру імені Діну Патрічу Атлантичної ради США. Обидва були послами США в Україні і співробітниками американського посольства в Москві.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ В КОННЕКТИКАТ

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

відбудуться

в суботу, 23 квітня 2016 року, о годині 2:00 по полудні

в залі Української католицької церкви св. Михайла
569 George St., New Haven, CT 06511

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішачим правом голосу члени управи окружного комітету, конвенційні делегати, та по два делегати від наступних відділів:

Відділ 12 - Homin Society-Hartford CT
Відділ 59 - Ukrainian Sitch Society-Bridgeport CT
Відділ 67 - Zaporoska Sitch Society-Ansonia CT
Відділ 253 - Ivan Franko Society-Ludlow MA
Відділ 254 - Ss. Peter & Paul Society-New Britain CT
Відділ 277 - St. John the Baptist Society-Hartford CT
Відділ 387 - Lubow Society-Willimantic CT
Відділ 414 - Auhustyn Woloshyn Society-New Haven CT

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо

У нарадах візьме участь :

Глорія Горбатий - Радна УНСоюзу
Юрій Симчик - Координатор братської діяльності УНСоюзу

За управу Округи:

Мирон Колінський, голова

Відбулися річні загальні збори кредитівки „Самопоміч”

ЧИКАГО. – 65-ті річні загальні збори Української Американської Федеральної Кредитової Спільки „Самопоміч” відбулися 20 березня в головному бюро Кредитівки в Чикаго й одночасно в Українському Американському Культурному Центрі Нью-Джерсі у Випані, де міститься філія Кредитівки.

У Випані віце-президент Дирекції Ігор Ляшок привітав гостей та членів кредитівки і розпочав офіційну частину загальних зборів. Від імени парафіїн Української католицької церкви св. Івана Хрестителя у Випані о. Степан Білик благословив збори та привітав установу. Пролунали привіти від представників громадських установ у містах Нью-Джерсі, де є філії Кредитівки, а саме у Випані, Джерзі-Сіті й Ньюарку. З подяками, привітаннями, побажаннями і привітаннями виступили представники таких організацій Оксана Раковська (округа Нью-Джерсі та 75-ий відділ Союзу Українок Америки), Олександра Тершаковець („Чорноморська Січ”), Мирон Биць (Українська Спортсменська Центральна Америки й Канади та Український музей спорту), Тома Піз (Спілька Української Молоді, Український Конгресовий Комітет Америки й Організація Оборони Лемківщини в Ірвінгтоні), Зенон Галькович (Кредитівка „Самопоміч” в Нью-Йорку), о. Василь Владика від Церкви Непорочного Зачаття в Гилсайді, Рома Гадзевич (редакції газет „The Ukrainian Weekly” і „Свобода”, Спілька Українських Журналістів Північної Америки), Христия Сизоненко (Танцювальна школа і професійний танцювальний ансамбль „Іскра”), Ігор Колінець (Український Народний Дім в Джерзі-Сіті, Школа українознавства в Джерзі-Сіті), Роксолана Лещук (Український Американський Культурний Центр та парафія Івана Хрестителя у Випані), Бил Вінсент від спортивних організацій при Українському Американському Культурному Центрі у Випані, Ірина Агне (Нова Українська школа в Ньюарку), Михайло Козюпа (відділ Організації Оборони Чотирьох Свобід України в Ньюарку і УККА повіту Морис) Аня Томко (Школа українознавства та Пластова станиця

Генеральний консул України в Чикаго Лариса Герасько вітає загальні збори. Зліва члени Дирекції Роман Яцковський, Христина Козій, Віктор Войтихів, Богдан Ватраль і Михайло Кос.

Ньюарк), Олена Галькович (СУМ, відділ Джерзі-Сіті).

О 2-й год. до подій долучилися члени, зібрані в головному бюро кредитівки в Чикаго і розпочалася відеотрансляція між зборами. На залу в Чикаго увійшли ветерани з прапорами, пролунали національні гімни США та України.

Президент Дирекції Михайло Р. Кос попросив до слова представника ветеранів Івана Стеціва, який розповів про працю ветеранів та подякував кредитівці за постійну підтримку української громади. І. Стеців вручив пропам'ятні медалі президентів та виконавчому директору Богданові Ватралеви й президентові Фундації „Самопоміч” Оресті Фединяк. Медалі відбиті з нагоди освячення пам'ятника Українських Американських Ветеранів у Савт-Бавнд-Бруку, Нью-Джерсі, і вручені на подяку за підтримку Кредитівкою „Самопоміч” цієї події.

Привітальне слово на зборах висловила Генеральний консул України у Чикаго Лариса Герасько. Вона подякувала кредитівці за

участь у всіх заходах і постійну підтримку українських організацій у Чикаго та Нью-Джерсі та всієї української нації, побажала установі довгих років фінансового процвітання.

Д-р М. Кос офіційно відкрив збори, вітаючи присутніх. Отець Ярослав Мендюк з Української католицької парафії Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії в Палатайні, Ілиной, прочитав молитву та попросив Божого благословення для всіх присутніх, кредитівці та миру Україні й світові. Віктор Войтихів, секретар Дирекції, прочитав протокол з минулорічних зборів.

Хвилиною мовчанки вшановано членів кредитівки, що відійшли у вічність протягом останніх 65 років. Були представлені члени Ради Директорів, Кредитового комітету, Дорадчого комітету Нью-Джерсі, Контрольної комісії.

Першим звітував д-р М. Кос, який розповів про стан економіки США та діяльність кредитівки у 2015 році, яка досягнула позитивних результатів.

Б. Ватраль доповів, що у 2015

році чистий прибуток становив 3.4 млн. дол. Резерва становить понад 92 млн. дол. Коли додати резерву на позичкові втрати до загальної резерви, то власний капітал перевищує 95 млн. дол. і становить 21 відс. активів, у висліді чого фінансова установа є однією з найбільш стабільних фінансових установ у США. Членство зросло до 20,203 осіб. Кількість позик збільшилась до 214.7 млн. дол. Членські внески збільшились до 348.6 млн. дол.

За словами Б. Ватраля, важливо, щоб зростали членство кредитової спільки і допомога українській громаді. Тому розділено фінансову і допомогову діяльність установи, створено Фундацію „Самопоміч”, головою якої є О. Фединяк. Фінансові успіхи дозволили зробити минулорічний вклад 2 млн. дол. у Фундацію „Самопоміч” для підтримки української громади. При кінці цього року капітал Фундації „Самопоміч” складатиме понад 10 млн. дол. і вона зможе виділяти на потреби української діаспори 500 тис. дол. річно.

Уляна Гриневич прочитала звіт Кредитового комітету, який перевіряє й ухвалює позики членам на придбання помешкань, підприємств, автомобілів, а також кредитних карток. У 2015 році Кредитовий комітет ухвалив 679 позик на суму понад 52 млн. дол. За працю Контрольної комісії звітував Богдан Вруський.

Тарас Коновал прочитав звіт Номінаційної комісії. Пропоновано до Ради Директорів Б. Ватраль, Івана Огаренка та Романа Яцковського. Другого номінаційного списку не було і збори утворили номінації.

Після звітно-виборної частини зборів д-р М. Кос подякував усім учасникам у Випані і закриття трансляцію. У Випані І. Ляшок подякував усім присутнім за участь та завершив зібрання.

У Чикаго від імени дирекції, учителів і студентів Катедральної школи св. о. Миколая та їхніх сімей за постійну фінансову підтримку дякували директор школи Анна Сірілі, асистент директора Ліса Свитник та член шкільної ради д-р Юрій Мельник.

Голова Централі Українських Кооперативів Америки (ЦУКА) Оріся Бурдяк привітала збори від ЦУКА та Українського Кооперативного Агентства. Промовляли о. Микола Бурачник, настоятель Української католицької церкви св. Йосифа Обручника в Чикаго; о. Богдан Налісник, настоятель Української католицької церкви св. Миколая; Мирон Васюнець, голова осередку СУМ ім. Дмитра Вітовського в Палатайні; Тарас Коновал, ОДУМ Чикаго; Андрій Глубіш, осередок СУМ ім. Миколи Павлушкова в Чикаго; Ліда Ткачук від Українського Національного Музею; Іван Павлик, ООЧСУ в Чикаго; Андрій Скиба, Школа українознавства ім. Василя Стуса в Чикаго; Настя Лотоцька, Танцювальний ансамбль „Громиця”; Андрій Дурбак, Пластова фундація та Фундація „Побратими”; Р. Яцковський, Українська громадська організація „Помаранчева хвиля”; Олег Караван, парафіяни Українського католицького собору свв. Володимира і Ольги, Роман Завадович від Пластової станиці в Чикаго.

Прес служба
Кредитівки „Самопоміч”

На загальних зборах у Випані (зліва): управитель філії у Випані Михайло Козюпа, управитель філії у Джерзі-Сіті Ольга Ільницька; Орест Цяпка, управитель філії у Ньюарку; Ірена Егне; віце-президент Дирекції Ігор Ляшок, Михайло Шпигульський, Дарія Твардовська-Вінцент, Андрій Гречак, Михайло Дзіман.

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Налагоджують реабілітацію вояків

Світлана Орел

КІРОВОГРАД. – Світовий досвід показує, що в умовах воєнного протистояння психологічна допомога воякам вкрай важлива і необхідна. Як про мрію говорили в Україні про систему психолого-реабілітаційних центрів США. Проте, це не така вже й недосяжна мета. Модель її втілення уже здійснюється у місті, в шпиталі для ветеранів Другої світової війни, який ще у 1946 році перевели з розряду військових лікувальних закладів до цивільних. Але про психологічну реабілітацію й мова не йшла.

З початком бойових дій на сході України було зформовано три

батальйони добровольців. Відома також роля у нинішньому протистоянні Кіровоградського 3-го полку спеціального призначення. Коли привезли перших поранених, було відчутно, що однієї медичної допомоги недостатньо. З'явилися симптоми та захворювання, яких досі не було у мирному житті.

Звернулись у Харківський інститут післядипломної медичної освіти, у якому допомогла Мар'яна Маркова, спеціаліст у лікуванні стресів. Прийшла психолог Ганна Колева, котра мала певний досвід, здобутий в Українській асоціації фахівців з подолання наслідків психо-травмуючих подій, яка бере початок з часів Майдану. Але вчи-

тися довелося ще чимало. Тепер у шпиталі є дві посади психолога.

На базі обласного шпиталю для ветеранів війни діє Центр медико-психологічної допомоги, а 1 січня 2015 року офіційно відкрився Центр медико-психологічної реабілітації „Компас“.

Система психологічної допомоги через шпиталь охоплює і райони області. Вже проведено навчання психологів та керівників районних центрів, допомагають громадські організації. Спільними зусиллями вибудовується інтегрована система, яка зараз у процесі становлення.

Психологи центру проводять велику просвітницьку роботу. Уже знято відеофільми, видано посібник з психологічного підготування військових до бойових дій.

Модель, розроблена у Кіровограді, за умови підтримки і невеликого фінансування могла б ефективно працювати у масштабах держави, яка гарантувала б своїм захисникам ефективну психологічну підтримку. Але чиновники у Міністерстві охорони здоров'я досі не прописали ні стандартів та оцінок роботи психологів, ні порядку ведення відповідної документації.

Вшанували отамана Семена Гризла

ГУСАКОВЕ, Черкаська область. – 3 березня минуло 95 років від дня загибелі звенигородського отамана Семена Гризла. Цю дату відзначили в селі Гусаковому, де в березні 1917 року було відновлено „Вільне козацтво“. Серед тих, хто його відроджував, був і С. Гризло. Вечір його пам'яті відбувся у шкільній вітальні, названій на честь письменника Михайла Іванченка, який народився в Гусаковому.

Ушанували отамана школярі, вчителі й громадяни села, директор школи Віра Харченко, сільський голова Володимир Теліженко, дочка М. Іванченка Наталка та її чоловік Василь, депутати сільської ради, письменник Роман Коваль, кобзар Тарас Силенко, генеральний писар Українського козацтва Віталій Опанащук, представники Історичного товариства „Чорні запорожці“ Роман Боровик і Сергій Павліченко.

„Семен Гризло, – сказав Р. Коваль, – спершу був козаком Гусаківської сотні, потім Катеринопільським курінним. На з'їзді у Звенигородці С. Гризла обрали кошовим отаманом. Через два роки С. Гризло поступився отаманством Іванові Лютому-Лютенку“.

На вечорі виступили з віршами і піснями Настя Лозова, Яна Курченко, Даша Курлюк, Марійка Яроцька, Богдан Русалівський, Іван Оніш, Аліна Михальченко, Вікторія Кулик, Аліна і Мар'яна Сергєєви.

У той день квіти лягли на моги-

лу першого дослідника „Вільного козацтва“ М. Іванченка та до монумента вільним козакам, який він спорудив у 1990 році. Біля монумента Р. Боровик та С. Павліченко били в тулумбас, скликаючи душі вільних козаків.

Далі була зустріч у Звенигородській школі мистецтв, де Р. Коваль прочитав лекцію про життєвий шлях С. Гризла. Було показано документальний фільм Р. Ковалю і Олександра Домбровського „Семен Гризло, звенигородський кошовий „Вільного козацтва“. Учасники вшанувань милувалися козацькими образами на картинах учнів Дитячої школи мистецтв. Підприємець Сергій Куцан закупив чимало книг про визвольну боротьбу та подарував їх районній бібліотеці.

Відзначили подвиг С. Гризла і в школі села Козацького, яке колись дало своїх синів до Звенигородського коша „Вільного козацтва“.

Учні школи та викладацький колектив зібрали благодійні внески на встановлення у селі пам'ятного знаку курінному отаману Панасові Шаповалові, козакам і старшинам Козачанського куреня „Вільного козацтва“.

4 березня життєвий шлях С. Гризла було відзначено на Київщині – в Богуславській школі та центральній районній бібліотеці, де Р. Коваль представив енциклопедію визвольної боротьби „Подебрадський полк Армії УНР“.

Історичний клуб „Холодний Яр“

Біля пам'ятника „Вільному козацтву“ у селі Гусаковому.

Флоту поповнили бронекатери

Сергій Горицвіт

ОДЕСА. – 4 лютого на базу Військово-морських сил України, яка розташована у Практичній гавані Одеського порту, прибули два нових бронекатери „Гюрза-М“. Виготовили їх і оснастили зброєю на київському заводі „Ленінська кузня“. Плянується, що до 2020 року флоту отримає ще 18 таких катерів.

Катер „Гюрза-М“ призначений для охорони та оборони портів, морських або річкових комунікацій в межах територіальних морських вод, захисту судноплавства на прикордонних річках, сприяння Державній прикордонній службі в посиленні охорони кордону, участі в рятувальних акціях і боротьбі з піратством, незаконною міграцією, контрабандою.

Готується до новосілля розташована в Одесі Академія Військово-

Бронекатер „Гюрза-М“ прибув до Одеси. (Фото: Сергій Горицвіт)

морських сил України, яка отримає у своє розпорядження корпуси Одеського інституту сухопутних військ.

Лодія вирушає до Франції

Сергій Горицвіт

ОДЕСА. – Слов'янська лодія „Анна Ярославна“ представлятиме Україну на міжнародному фестивалі старовинних суден у французькому місті Бресті. Таке свято влаштовується там раз на чотири роки, збирає до 2,000 суден і понад 1 млн. гостей з усього світу.

Одеський центр історії мореплавання присвятив святу створення давньоруського човна, який наші предки називали лодія, і дав йому назву славетної дочки нашого народу, французької королеви Анни – „Анна Ярославна“.

Це вже дев'яте історичне судно команди ентузіастів, очолюваної істориком Ігорем Мельником. Рані-

ше вони ходили в походи на виготовлених власноруч древньогрецькій дієрі „Івлія“, човні бронзового віку „Одісей“, грецькій галері „Персей“, на полікарі „Одеса“.

Київська княжна Анна, 19-річна донька Ярослава Мудрого 1051 року стала дружиною короля Франції Генріха I й зачаровувала всіх своєю красою, глибоким розумом, духовністю, освіченістю, бо знала грецьку мову й латину.

„Анна Ярославна“ – не точна копія середньовічної лодії, бо древні суднобудівники, на жаль, своїх креслень одеським реконструкторам не залишили. У місті Рені знайшовся потомствений майстер човнів Андрій Соболєнко, який виготовив каркас корпусу лодії.

Одеські реконструктори біля лодії.

Прислужники більшовиків...

(Закінчення зі стор. 6)

ка намовляли написати покайну заяву про визнання себе винним і обіцяли негайно звільнити. Він такої заяви не подав. І все ж таки суд Полтавського району застосував до нього умовно-дострокове звільнення з переданням його під нагляд трудово-го колективу Київського заводу

ім. Лепсе (оскільки ректор університету Віктор Скопенко був проти повернення вченого в університет). На заводі він працював п'ять років. Від 1992 року – науковий співробітник Національного аграрного університету. Його праці дістали міжнародне визнання. Докторську дисертацію захистив у 1996 році в Київському політехнічному університеті. 2004 року вийшов на пенсію.

І. Мулярчук – автор 28 авторських свідоцтв і патентів, 107 публікацій, 12 заводських установок і процесів, упорядник декількох наукових видань. Він досліджує українську старовину. У батьківській садибі в селі Дорогинці влаштував музей старожитностей, де зібрав сільськогосподарський інвентар, побутові речі. Живе в Києві.

Не знаю, може, нащадки згаданих судді Г. Зубця, прокуро-

ра Л. Абраменка і чинного Генерального прокурора В. Шокіна на добрих харчах вирости добропорядними громадянами і їм прикро буде, якщо на них киватимуть головами і показуватимуть пальцями. Але вони хоч би вибачилися перед доктором технічних наук І. Мулярчуком. У порядку запізнілої люстрації.

Василь Овсієнко, лауреат премії ім. Василя Стуса, Київ.

Tuesday, April 19, 2016
at 7 p.m.

PETER POMERANZEV

journalist and TV producer, author of the critically acclaimed book *Nothing Is True and Everything Is Possible: The Surreal Heart of the New Russia* (2014), nominated for Guardian First Book Award, Samuel Johnson Prize, Pushkin House and Gordon Burn Prize (translated into over ten languages including Ukrainian), and *Propagandaland* (2016). Pomeranzev testified in the U.S. Senate, Congress and the British Parliament on propaganda over Ukraine, and he gave the inaugural lecture at the Ukrainian Catholic University in Lviv in 2015.

Admission (includes gallery access and reception): \$15; members and seniors – \$10; students – \$5. Doors will open at 6:30 p.m.

THE UKRAINIAN MUSEUM
222 East 6th Street
New York, NY 10003
212.228.0110
www.ukrainianmuseum.org

Неділя
24 квітня 2016 р.
о год. 2 по пол.

Презентація книжки

КОЛИ ЛІС БУВ НАШ БАТЬКО

Спомини Марії Лабуцької, яскравий опис її днів як членки ОУН та УПА (Організації Українських Націоналістів та Української Повстанської Армії)

Книжку представить Професор Марта Богачевська-Хом'як, провідний науковець української жіночої історії.

Безкоштовно і відкрито для всіх – спонсоровано родиною Лабуцьких: Олесь, Ія, та Ілля Лабуцькі.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
222 East 6th Street
New York, NY 10003
212.228.0110
www.ukrainianmuseum.org

Це найкраще місце для
збереження ваших
ощадностей!

Інтернет: www.sumafcu.org

Завантажте наш мобільний додаток
для зручності контролю за рахунками!

Шукайте **SUMA FCU Mobile**

- Депозит чеків
- Перегляд балансів та історії транзакцій
- Перекази між рахунками та оплата позичок
- Оплата рахунків та більше

Телефонуйте 914-220-4900.

Головне Бюро

125 Corporate Blvd
Yonkers, New York 10701
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-220-4090
1-888-644-SUMA

E-mail: memberservice@sumafcu.org

Філія в Йонкерсі

301 Palisade Ave
Yonkers, NY 10703
Tel: 914-220-4900
Fax: 914-965-1936

E-mail: palisade@sumafcu.org

Філія в Спрінг' Велі

16 Twin Ave
Spring Valley, NY 10977
Tel: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

E-mail: springvalley@sumafcu.org

Філія в Стамфордї

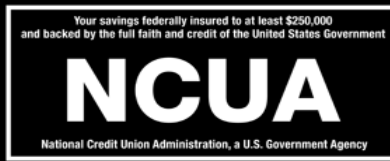
39 Clovelly Road
Stamford, CT 06902
Tel: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

E-mail: stamford@sumafcu.org

Філія в Нью-Гейвен

555 George St.
New Haven, CT 06511
Tel: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

E-mail: newhaven@sumafcu.org

Як розірветься...

(Закінчення зі стор. 1)

Також виникло прізвисько Міністра фінансів Наталії Яреско – як позапартійного і незалежного від олігархів кандидата на пост прем'єра. Її кандидатуру підтримали спеціальною заявою 33 учасники громадського об'єднання „Реформи мають бути справжніми“. Але коли вона не тільки згодилася, а й, не гаючи часу, оприлюднила свій мобільний плян реформ і дальшого розвитку країни, наверх сплигло прізвисько Володимира Гройсмана – кандидата від фракції „Блок Петра Порошенка“.

У провідних українських експертних колах ідея „технократичного“ уряду не є популярною. Бо коли уряд – позапартійний, тобто, іншими словами, незалежний від парламентських політичних сил, то хто у цьому випадку політично відповідатиме за його діяльність? Крім того, Н. Яреско ледве чи знайшла б достатню підтримку у Верховній Раді, оскільки „Опозиційний блок“ активно поширював інсинуації, нібито Україна вже майже повною мірою перебуває під зовнішнім, американсько-європейським управлінням.

Ситуацію, в якій опинився Прем'єр А. Яценюк, тяжко зрозуміти. Прихильники президента кажуть, що А. Яценюк повинен відійти з усім складом свого Кабінету міністрів не тому, що він не подобається П. Порошенкові, а лише тому, що за два роки „реформ“ життєвий рівень в країні впав, а інфляція зросла в півтора рази. Це правда, однак не вся. Уряд А. Яценюка має на своєму конті важливі досягнення: зміцнено оборонну сферу, зменшено державний борг, Україна майже позбулася енергетичної залежності від Росії. Чи не тому український прем'єр належить до тих українців, кого найбільше ненавидять у Кремлі?

Але чому ж тоді рейтинг А. Яценюка впав до нульової позначки? Тому що така доля усіх реформаторів. Для успіхів потрібен значно більший час, а рейтинг від непопулярних реформ падає відразу. І йти у відставку зараз – для А. Яценюка означає політичну смерть. Саме тому він тримається за крісло, вимагаючи дати йому більше часу.

Опоненти П. Порошенка чомусь певні, що якби А. Яценюк не мав жодних власних політичних амбіцій, то президента він влаштував би й далі. А ось В. Гройсман, мовляв, готовий бути тінню П. Порошенка. Поки що імідж В. Гройсмана не зіпсований. Будучи міським головою Вінниці, він зумів навести взірцевий лад у місті. Можливо, крісло голови парламенту справді затісне для його організаторських здібностей. Проте питання в іншому. Скептики передбачають, що за його прем'єрства урядом насправді керуватиме П. Порошенко, оскільки, мовляв, В. Гройсман для П. Порошенка – це те саме, ким Микола Азаров був для Віктора Януковича.

Чи спроможеться колись успішний вінницький мер в ім'я реформування і, власне, в ім'я порятунку України стати над цим „свояцтвом“? Добре бодай те, що припиниться руйнівне протистояння між президентом і прем'єром. Але

чи не можна припустити щось краще – що фактичне у цій новій ситуації посилення однієї гілки влади, президентської, може означати не узурпацію влади, а більшу стабільність в країні? Однак, самозрозуміло, що в цьому випадку і політичну відповідальність за дальший розвиток ситуації повинен буде взяти на себе президент.

Однак, рішення – за Верховною Радою, тобто за, щонайменше, 226 депутатськими голосами. 136 мандатів фракції „БПП“ і 81 – фракції „Народного фронту“ в сумі не дають потрібної кількості. Згодом довідаємося, якими і чиїми зусиллями збиралася ця кількість.

25 березня В. Гройсман на зустрічі з керівниками чотирьох фракцій („БПП“, „Народного фронту“, „Батьківщини“ і Радикальної партії) презентував, у закритому режимі, плян дій майбутнього уряду України. Провідник радикалів Олег Ляшко після цієї наради не високо оцінив почутий плян.

27 березня у телепрограмі „10 хвилин з прем'єр-міністром“ А. Яценюк запевнив, що готовий вести бесіди „з будь-ким з коаліційних партнерів у будь-якому форматі“, та прийме „будь-яке законне рішення Ради“ – поповнення новими членами уряду, формування нової коаліції в конституційний спосіб, кандидатуру нового прем'єр-міністра, запропоновану Президентом, або цілком новий уряд і його нову програму.

Він назвав кілька кроків для виходу з ситуації, що склалася: у рамках парламенту треба схвалити акт про принципи взаємин у влади, в основі якого будуть універсальні цілі та принципи – „спільна воля прискорити реформи, обмежити будь-які корупційні замаху і не допустити узурпації влади будь-яким її інститутом. Співавторами такого закону бачу всіх членів нашої європейської коаліції. Поява такого акта означатиме, що політична еліта готова до роботи на тривалу перспективу. Жодних позачергових виборів. Жодних темних домовленостей“.

Того ж дня, 27 березня, Президент П. Порошенко заявив, що склад нового уряду має бути проголосований у Верховній Раді 29 березня, і що він чекає на кандидатуру прем'єра від ради коаліції, пообіцявши прийняти будь-яку. Для президента, у зв'язку з його візитою до Вашингтону, було важливо повезти туди переконливий сигнал про розв'язання політичної кризи в країні.

На жаль, ця криза занадто складна, багаторівнева, системна, щоб її можна було вирішити одним махом. Але 29 березня сталася подія, котра може стати початком якісних змін: парламент голосами 289 депутатів висловився за звільнення Генерального прокурора Віктора Шокіна. Щоправда, він таки встиг зробити свою брудну справу, звільнивши з Генпрокуратури велику групу прокурорів-реформаторів на чолі з Давидом Сакварелідзе. Тобто в цій важливій правоохоронній сфері точиться страшна війна, вона не закінчиться з відходом В. Шокіна і, очевидно, вимагатиме рішучого втручання президента.

Як вирішиться доля уряду і прем'єра А. Яценюка, будемо повідомляти в наших наступних оглядах.

Заява Наталії Яреско про технократичний уряд

22 березня Міністер Фінансів України Наталія Яреско заявила про свою готовність очолити технократичний уряд. Подаємо текст її заяви.

Бувають часи, коли потрібна велика політика, щоб всією країною обговорювати фундаментальні питання її майбутнього. Однак, Україна вже обрала свій стратегічний шлях розвитку. Я вірю, що Революція Гідності стала рубіконом для українського народу. Люди повірили в свої сили і можливість змінити систему заради простих, але необхідних для гідного життя цінностей – поваги до особистості та свободи. Втім, нам потрібно пройти складний шлях від прагнень до реальних змін і результатів, що принесуть проєвропейські, проукраїнські реформи для України.

Сьогодні на заваді прогресові країни стала серйозна політична криза. Кілька тижнів тому Президент України Петро Порошенко і Прем'єр-міністер Арсеній Яценюк запропонували мені почати діалог та представити їм свій плян швидкого виведення країни з кризи. Останніми тижнями ходить багато різноманітних чуток та припущень, тому я вирішила поділитися своїми думками з цього приводу.

В Україні настав момент, коли потрібно „деполітизувати“ економічні процеси та сконцентрувати і об'єднати найкращі таланти і ресурси для вирішення безпрецедентних викликів, з якими зіштовхнулася країна. Для цього український уряд має зосередитися на двох ключових питаннях: відновленні довіри громадян і зростанні української економіки. Для відновлення довіри і зростання економіки уряду потрібно не просто зробити один чи два кроки вперед, а здійснити величезний стрибок.

На мою думку, впоратися з цими

завданнями в такій політичній ситуації може лише технократичний уряд – тобто команда „нічиїх“ людей, які не мають політичного минулого, не підпорядковуються жодному з олігархів чи „друзів“ політиків і не мають політичних амбіцій на майбутнє. Я готова зібрати таку команду, яка прямо зараз здатна працювати на інтерес усієї країни, усіх її громадян, а не окремих політичних чи бізнес-груп.

У моєму розумінні, технократичний уряд – це уряд, сформований, виходячи з п'ятих фундаментальних принципів:

1. Члени уряду мають бути відданими виключно служінню народу України; ні самим собі, ні своїй партії, ні прихованим інтересам окремих зацікавлених сторін. Головний критерій членів команди – це бездоганна репутація.

2. У членів уряду має бути повна нетерпимість до корупції та повна нетерпимість до політичного втручання в роботу державних органів виконавчої влади.

3. Члени уряду не повинні переїматися ані участю у наступних виборах, ані політичною кар'єрою. Їх єдиною метою має бути процвітання України. І популізм тут – найгірший ворог.

4. Вони всі мають вірити, що Україна може стати успішною тільки завдяки демократичним та економічним свободам, зокрема завдяки виконанню Угоди між Україною та ЄС про асоціацію та програми Міжнародного Валютного Фонду.

5. Члени уряду мають бути досвідченими кризовими менеджерами та

(Закінчення на стор. 19)

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці

запрошує
на
доповідь

д-ра Маргарити Бальмаседи
(Seton Hall University)

*Coal, Power and Conflict
in Post-Maidan Ukraine,
and its Pre-Maidan Roots*

Доповідь англійською мовою

в суботу, 9 квітня 2016 року
о 5-й годині по пол.

в будинку НТШ
63 Fourth Ave (між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

Відділ реклами: 973-292-9800, дод. 3040

ПРАЦЯ

**Пошукуємо жінку
до опіки старшої особи
в Glen Spey, NY.**

Тел. 973-722-5076

МАРІЯ ДРИЧ
Ліцензований Продавець
Страхування Життя
MARIA DRICH
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

26 Perrine Ave., Jersey City, NJ 07306
Тел.: 201-647-6386
e-mail: marijkauna@yahoo.com

ARKA

Нитки, тканина до вишивання,
писанкові прибори, касети, відео-
касети, CD, шкільні книжки, хустки,
кераміка, різьба.

89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

ФУНДАЦІЯ
УКРАЇНСЬКОГО
ВІЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

**ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ
ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!**

Ukrainian Free University
Foundation, Inc.
P. O. Box 1028, New York, NY 10276

DNIPRO LLC.

- Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
- Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
- Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ
645 W. 1st Ave.
Тел.: (908) 241-2190
(888) 336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave
Тел.: (973) 916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Тел.: (215) 969-4986
(215) 728-6040

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ

Інтенсивні Курси Англійської Мови

Всі рівні володіння мовою • Англійська мова для підприємництва
Вдосконалення вміння писати і читати • Підготування до іспиту TOEFL
Повний вибір курсів Apple iMac Photoshop та Office for Mac
"English through the Arts" - Центр Діяльності

Spanish-American Institute

служить міжнародним студентам на Times Square від 1955 р.

215 West 43 Street, Times Square, NY 10036

Тел.: 212-840-7111 • Факс: 212-719-5922

Info@sai2000.org • www.sai2000.org

SKYPE: StudentClub • www.FaceBook.com/StudentClub

*This school is authorized under Federal Law to enroll non-immigrant alien students.
Registered by the Department of Education of the State of New York.*

**2200 Route 10 West, Suite 109
Parsippany, NJ 07054
(973) 538-3888 • Fax: (973) 538-3899**

ROXOLANA

INTERNATIONAL TRADE, LTD
e-mail: roxolanalt@roxolana.com
web: www.roxolana.com

ROXOLANA Travel

- У нас можна замовити авіаквитки на будь-які авіакомпанії до більшості європейських країн.
- Візові послуги до України (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на літoviще.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

ROXOLANA Money Service

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В УКРАЇНУ:

\$100 - \$7	\$500 - \$12	\$900 - \$20
\$200 - \$10	\$600 - \$15	\$1000 - \$20
\$300 - \$12	\$700 - \$17	\$1500 - \$37.50
\$400 - \$12	\$800 - \$17	\$2000 - \$50

Маємо ліцензію на пересилку доларів.
Також пересилаємо в інші країни.

* Додаткова оплата за доставку.
Існують певні обмеження.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний“ з каталога
вміст пакунка:

борошно - 20 ф., гречка - 10 ф.,
оля - 1 гальон, тушонка - 3 ф., саламі - 3
ф., родзинки - 3 ф., дріжджі - 1 ф.,
кава мелена - 2 ф., шоколад - 2 плитки.
Ціна \$99 за 51 ф.

1-888-PAKUNOK (725-8665)

Американські експерти...

(Закінчення зі стор. 3)

реформи”, – наголосив Посол США в Україні Джефрі Паєт. Він приїхав відкрити панельну дискусію з приводу стосунків між двома країнами. На думку Дж. Паєта, завдяки його недавній візиті в Одесу, він знову повірив, що 2016 рік для України стане вирішальним. Посол взяв участь у конференції, яку проводили з участю голови Одеської адміністрації Михайла Саакашвілі.

Модератором панельної дискусії був український експерт і журналіст Євген Гібовицький.

„Вторгнення Росії є порушенням Будапештського меморандуму і реакція США наразі є неефективною, – визнав Дж. Герbst. – Я би високо оцінив те, як Президент Обама використовує економічні санкції, але він не оцінив до кінця загрозу, яка йде від Кремля. Це загроза не лише Україні, а й усій Європі”. Він також визнав, що було помилкою з боку США не відреагувати більш активно на порушення меморандуму, але нагадав, що американські експерти продовжують тренувати українських військових, а армії України передають деяке важливе обладнання, зокрема контрбатареїні радари.

Політолог А. Каратницький говорив, що в політичному світі США є консенсус з української проблеми, є розуміння і в дослідницьких інститутах. Але майбутня підтримка все одно залежить від того, хто очолить адміністрацію після наступних виборів. Треба пам'ятати, що у так званих „swing states“, від яких як правило залежить, хто стане президентом, є впливові українські громади – Огайо, Іліной, Пенсильванія. Є там й інші східноєвропейські діаспори, зокрема польська. Наприклад, один із кандидатів, Дональд Трамп, досі не приділяв уваги таким питанням як НАТО і ролі США в цій організації. Але якщо він стане кандидатом від Республіканської партії, українська проблема буде обговорюватися. Тому що це дуже важливо для США і для громад цих swing states.

„У США є громадянське суспільство і воно має значення. Україну підтримує не лише українська діаспора, а й польська діаспора, і діаспора країн Балтії. Вони усі мають позицію стосовно України і усі кандидати в президенти хочуть отримати їхні голоси. Це реальна можливість для вашої країни – громадянське суспільство дуже об'єднане з вашого питання”, – заявила П. Добрянська.

Вже після закінчення дискусії П. Добрянська в ексклюзивному інтерв'ю Радіо „Свобода” відповіла

на кілька запитань щодо своєї візити в Україну.

– Як різні кандидати на посаду президента США ставляться до України? Як може змінитися політика країни відповідно до того, хто переможе?

– Позиції деяких кандидатів ми знаємо, позиції деяких – ні. Я, наприклад, не бачила заяв кандидата Дональда Трампа. Стосовно інших кандидатів від Республіканської партії, їхні позиції відомі. Сенатор Тед Круз підтримував військову допомогу Україні і робив інші заяви стосовно російської агресії. Джон Кейсик є губернатором штату Огайо, де багато українців, і він також підтримує допомогу Україні – і політичну, і економічну, і військову.

Щодо „демократів“, Берні Сандерс кілька разів говорив, що США мають сконцентруватися на внутрішній політиці, але це були загальні заяви, які не стосувалися саме України. І нарешті Гіларі Клінтон засуджувала російську агресію і говорила про важливість стратегічного партнерства із Україною.

Треба вивчати те, що говорили ці чи інші кандидати. Але хто саме буде висунутий, ще невідомо.

– Як Ви вважаєте, чи вдасться Михайлові Саакашвілі повторити успіх грузинських реформ в Одеській області, де він зараз є керівником?

– Я не вивчала дії і заяви Саакашвілі на цій посаді. Але взагалі моя позиція в тому, що питання реформ в Україні залишається вкрай важливим. У вас багато гарних законів, але є проблема з їх виконанням. Також треба вирішувати проблему корупції. Саакашвілі має власний досвід вирішення проблем, які були в Грузії, і я думаю, що коли обговорювалося призначення його на нинішню посаду, йшлося про те, щоб він застосував отримані знання і навички.

– Чи зустрічались Ви під час візиту з кимось з уряду, чий заяви якимось змінили Вашу точку зору на Україну?

– Я приїхала в Україну за запрошенням громадської організації IREX. Цінність візиту – у зустрічах з великою кількістю людей, як пов'язаних із урядом, так і не пов'язаних. Почула різні точки зору. Я точно зрозуміла одне – є багато дискусій з приводу того, що відбувається, і яким має бути майбутнє України. Ця візита стала для мене джерелом буквально безцінного досвіду та інформації з цього приводу.

Друкарня COMPUTOPRINT Corp.

Established 1972

Clifton, New Jersey

виконує друкарські роботи:

- книжки (в твердій і м'якій оправі)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярські друки
- весільні запрошення (в укр. і англ. мовах)

**Ваші замовлення виконуємо
сумлінно, скоро і на час та
з 40-літнім досвідом!**

973-574-8800

Fax: 973-574-8887

e-mail: computopr@aol.com

LAW OFFICES OF ZENON B. MASNYJ, ESQ.

In the East Village since 1983

Serious personal injury, real estate for personal and business use, representation of small and mid-size businesses, securities arbitration, divorce, wills and probate.

(By Appointment Only)

**29 EAST 7th STREET
NEW YORK, NEW YORK 10003
(212) 477-3002**

На фестивалі...

(Закінчення зі стор. 13)

якому досліджував провідників різних країн, які не скористалися своєю владою для добра народу. Одна з сюжетних ліній була про Помаранчеву Революцію. Саме тоді він познайомився з А. Шевченком, який як журналіст брав участь у цих подіях. Уже через нього він зацікавився з Ю. Марушевською. А коли вона вислала йому своє відеозвернення у січні 2014 року, Б. Мозес не зміг залишитися осторонь і поїхав у Київ, де почав особисто знімати події.

Заява Яресько...

(Закінчення зі стор. 17)

мати досвід успішного реформування та управління організаціями.

Для таких людей їх особиста репутація є запорукою їх чесності до українського народу, якому вони готові служити. Саме їхня особиста репутація була б найкращою гарантією їхньої відповідальності перед українцями.

Для того, щоб уряд технократів міг працювати, йому необхідно мати підтримку мінімум в 226 голосів в парламенті для повного здійснення Угоди про асоціацію з ЕС та програми МВФ, або додаткову коаліційну угоду, яка б гарантувала проведення всіх реформ, передбачених цими міжнародними зобов'язаннями. Важкий, але ефективний шлях реформування економік, що допоміг створити гідний рівень життя для своїх громадян, вже пройшли наші східно- та центральноєвропейські колеги. Той самий шлях, нарешті, потрібно пройти і нам замість того, щоб підміняти справжні реформи їх черговим безрезультатним обговоренням.

Чим успішнішими ми будемо на цьому етапі, тим більше довіри матимемо від людей і підтримки від наших міжнародних партнерів, без яких неможливо проведення глибоких структурних реформ. Сьогодні світ дивиться на Україну з певною недовірою, ставлячи під сумнів нашу спроможність побороти хворобу корупції і створити здорову основу для гідного майбутнього мільйонів українців.

Обидва фільми викликали жваве обговорення та емоції від побаченого. Для тих, хто не міг потрапити на кінофестиваль, Український Інститут Модерного Мистецтва презентував „Голодомор: голоси свідків” 11 березня. А 20 березня був організований перегляд фільму Б. Мозеса в Українському Культурному Осередку, на який спеціально прибули головні герої цієї стрічки – Ю. Марушевська, яка тепер є головою Одеської митниці, та А. Шевченко, теперішній посол України в Канаді. Обидва покази привернули численну увагу української спільноти, і стали справді пам'ятними для українців Чикаго.

Кожен день чесного урядування – це можливість довести, що національні інтереси важливіші за політичний тиск чи бізнес-зв'язки. Це можливість почати процес відновлення довіри людей до уряду.

Це – спільна праця. Кожен громадянин має право на відповідальний уряд, чесний суд та можливість реалізувати себе, розвивати бізнес без того, щоб відчувати тиск з боку органів державної влади. Водночас кожен із нас має і власну відповідальність за те, щоб, незважаючи на війну, ми заклали фундамент для сильної і здорової економіки України. Тільки у співпраці з громадянським суспільством та відповідальними незалежними ЗМІ ми зможемо досягти невідворотних змін, що дозволять побудувати гідне майбутнє для всіх громадян.

Ніщо не повинно відволікати нас від цієї справи. Уряд має сконцентруватися на впровадженні максимальної кількості реформ, які модернізують українську економіку. Українці принесли в жертву надто багато заради кращого майбутнього країни. Тому ми маємо вберегти країну зараз. Тому саме зараз, незволікаючи, ми повинні відновити довіру громадян та забезпечити зростання економіки.

Я ніколи не прагнула високих посад і не маю жодних плянів чи бажання будувати політичну кар'єру в майбутньому. Моє єдине прагнення – провести в Україні реформи, що забезпечать економічне зростання, розвиток демократичного суспільства та підвищення добробуту кожного українця.

Ділимося сумною вісткою, що 26 березня 2016 року відійшов у вічність наш найдорожчий Батько і Дідусь

св. п.

редактор

Володимир Левенець

народжений 16 червня 1926 року
в с. Голешів Жидачівського р-ну Львівської області.

Покійний був довголітнім редактором газети „Свобода”, членом редакційної колегії журналу „Вісник”, „Національної Трибуни”, „Шляху Перемоги” та інших газет. Від ранньої молодості був членом ОУН, ООЧСУ, СУМ, Спілки Українських Журналістів, УНС та УККА. В Дітроїті був членом дирекції Українського Культурного Центру та парафіянином церкви св. Йосафата у Ворені. В 2011 році відійшла у вічність дружина Софія.

Похоронні відправи відбудуться 2 квітня в церкві св. Йосафата у Ворені, а відтак на цвинтарі Воскресіння.

У глибокому смутку і жалобі залишилися:

дочка - Мирослава Стахів з чоловіком Ярославом
внуки - Стефан, Маркіян, і Данило
ближча і дальша родина в США й Україні, та багато друзів і знайомих в Америці й інших країнах світу.

Вічна Йому пам'ять!

З великим жалем і тяжкою утратою повідомляємо рідних і знайомих, що наш улюблений Чоловік і Батько, Дідусь і Прадідусь

**св. п. Віктор Миколайович
СОЛЯНИК**

помер 20 серпня 2015 року в Боулдер, Кольорадо. Мав 91 рік.

Віктор Соляник народився 14 серпня 1923 року в Україні. Закінчив дев'ять клас середньої школи десятирічки. Віктор закінчив гімназію в одному з таборів, виїхав до медичної школи при університеті в місті Бонн, Німеччина. Там пробув два роки. Прийшли документи на виїзд до Америки. Все лишив і прибув до стейту Нью-Джерсі у 1950 році. Там зустрів Клаву Криворучко і вони одружилися 18 лютого 1951 року. Разом прожили 64 роки. Після 15 років виїхали до стейту Кольорадо через клімат. Там Віктор працював інспектором у Сандстренд Компані. Звідти вийшов на пенсію в 1985 році. Був власником „College Shop” - склепу із жіночим одягом - в Боулдері понад 18 років. Пережили горе утрати двох старших синів Ігоря і Юрка.

Віктор любив свою сім'ю понад усе. З дружиною, дітьми і внуками їздив на риболовлю в інші стейти, різні озера, як озеро Ровел, і в Канаду. Мав свій власний motor home з усіма вигодами і двох моторовий човен. Роки на пенсії провів як плянував - на риболовлі. Мав свій гарний город і вітиху з правнуків.

Православний священник о. Степан Клоз відслужив всі похоронні відправи. Деякі з присутніх підходили і говорили як гарно отець все зробив. Вони перший раз брали участь у Православних похоронних відправах і їм все подобалося. Інші хвалили які гарні квіти були на гробі і навколо. Віктор ще не був похований як народилась наша правнучка Абігейл. Віктор помер 20 серпня а вона народилась 24 серпня. Віктора поховали 26 серпня. У нас „радість з журбою обнялись”. Було багато радості і жалю в той сам час. Бог дав і Бог взяв. Всі наші п'ять внуків несли Вікторову труну на кладовище.

Дорогий Вікторе, нахай американська земля буде Тобі легкою.

У великому жалю залишаються:

дружина - Клава (дівоче Криворучко)
син - Віктор мол. з дружиною Джіною і дітьми
внуки - всі Соляники, шестеро з них одружені з дітьми
правнуки - всі Соляники, семеро правнуків у віці від 5 місяців до 7 років.
невістка - Лінда Сандт з родиною
зять - Віктор Криворучко з родиною

SO. BOUND BROOK MONUMENT CO. LLC

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

ДАРКО ВОЙТОВИЧ, власник
(908) 647-7221 • (732) 356-1209

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ
З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ
ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ,
СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ ТА ІНШИХ.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в **BRONX, BROOKLYN,**
NEW YORK і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available
anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
і перенесенням тлінних останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

Oblast Memorials

PO Box 746, Chester, NY 10918

845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA

З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

**НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.**

Користайте тепер -
відсотки **НАЙНИЖЧІ** та умови на моргеджах вигідні!

Звертайтеся до Кредитівки Самопоміч Нью Йорк

3.60%* APR
незмінний відсоток
25-ти річний термін

SELF RELIANCE NEW YORK Federal Credit Union

Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.

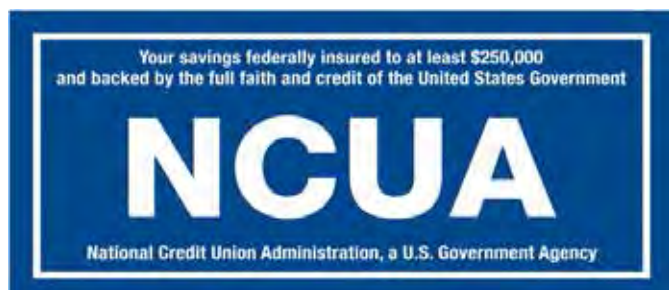
Головне бюро: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251

E-mail: Info@selfreliancenyc.org; Website: www.selfreliancenyc.org

Outside NYC call toll free: 1-888- SELFREL

Вигідно росташовані філії:

KERHONKSON: 6329 Route 209 Kerhonkson, NY 12446 Tel: 845 626-2938; Fax: 845 626-8636 ♦ UNIONDALE: 226 Uniondale Avenue Uniondale, NY 11553 Tel: 516 565-2393; Fax: 516 565-2097 ♦ ASTORIA: 32-01 31ST Avenue Astoria, NY 11106 Tel: 718 626-0506; Fax: 718 626-0458 ♦ LINDENHURST: 225 N 4th Street Lindenhurst, NY 11757 Tel: 631 867-5990; Fax: 631 867-5989

SRNYFCU NMLS# 699320

*Потрібно 20% завдатку; 1-4 родинний дім для вжитку домовласника; без нараховування точок (no points); нема штрафу за передчасне сплатення позички; 300 місяців до сплати; \$1,000 позичка коштує \$5.06. Відсотки на позичках можуть змінитись в будь-який час без попереднього повідомлення. APR - Annual Percentage Rate, в річному відношенні.